

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Diplomová práce

Reorganizace v procesu insolvenčního řízení

2021

Ing. Petr Beneš

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra obchodního práva

Diplomová práce

Reorganizace v procesu insolvenčního řízení

Zpracoval: Ing. Petr Beneš

Vedoucí Diplomové práce: JUDr. et Mgr. Silvie Anderlová

Praha 2021

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Ing. Petr BENEŠ**
Osobní číslo: **R17M0016P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Reorganizace v procesu insolvenčního řízení**
Zadávající katedra: **Katedra obchodního práva**

Zásady pro vypracování

1. ÚVOD
 - 1.1 Zdůvodnění aktuálnosti tématu
 - 1.2 Současný stav problematiky v ČR, případně ve světě
 - 1.3 Stanovení cílů práce
2. TEORETICKÁ ČÁST
 - 2.1 Reorganizace jako proces
 - 2.2 Přípustnost reorganizace
 - 2.3 Návrh na povolení reorganizace
 - 2.4. Rozhodnutí o návrhu na povolení reorganizace
 - 2.5 Věřitelé a jejich skupiny
 - 2.6 Reorganizační plán
 - 2.7 Provádění Reorganizačního plánu a skončení reorganizace
 - 2.8 Role insolvenčního správce při reorganizaci
3. PRAKTICKÁ ČÁST
 - 3.1 Tuzemské zkušenosti s prováděním reorganizace
 - 3.2 Srovnání se světem
 - 3.3 Přístup v kontextu Nařízení Rady
 - 3.4 Formuláře a vzory
 - 3.5 Statistická data
4. ZÁVĚR
 - 4.1 Zhodnocení vytyčených cílů a přínos pro praxi

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

- Hásová, J. a kol. Insolvenční zákon, Komentář. 2. vydání. Praha: C.H. Beck. 2014
- Kozák, J., Budín, P., Dadam, A., Pachel, L. Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení
- Hásová, J., Moravec, T. a kol. Insolvenční zákon. Komentář. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. et Mgr. Silvie Anderlová**
Katedra finančního práva a národního hospodářství

Datum zadání diplomové práce: **2. dubna 2020**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2021**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Prof. JUDr. Přemysl Raban, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 1. září 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracoval samostatně, a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal způsobem ve vědecké práci obvyklým.

Plzeň, březen 2021

Ing. Petr Beneš

Poděkování

V úvodu svojí práce bych chtěl poděkovat především JUDr. et Mgr. Silvii Anderlové, jako vedoucí mé diplomové práce za podporu, vstřícnost a velmi užitečné rady a připomínky při zpracování této práce.

OBSAH

1.	ÚVOD – PŘEDMLUVA	9
1.1.	Zdůvodnění aktuálnosti tématu	10
1.2.	Současný stav problematiky v ČR a ve světě	11
1.3.	Stanovení cílů práce	12
2.	TEORETICKÁ ČÁST	14
2.1.	Reorganizace jako proces	14
2.2.	Přípustnost reorganizace	15
2.3.	Návrh na povolení reorganizace	22
2.4.	Rozhodnutí o návrhu na povolení reorganizace	31
2.5.	Věřitelé a jejich skupiny	43
2.6.	Reorganizační plán	48
2.7.	Provádění Reorganizačního plánu a skončení reorganizace	61
2.8.	Role insolvenčního správce při reorganizaci	67
3.	PRAKTICKÁ ČÁST	73
3.1.	Tuzemské zkušenosti s prováděním reorganizace	73
3.2.	Srovnání se světem	75
3.3.	Přístup dle Nařízení Rady (EU) 2015/848 ze dne 20.5.2015	77
3.4.	Formuláře a vzory	80
3.5.	Statistická data	80

4. ZÁVĚR	85
4.1. Zhodnocení vytčených cílů a přínos pro praxi	86
Seznam použité literatury a dalších pramenů	88
Cizojazyčné resumé	90
Přílohy	91

1. ÚVOD – PŘEDMLUVA

Předmětem této práce s názvem Reorganizace v procesu insolvenčního řízení je vlastní pojem reorganizace a její realizace v České republice. Reorganizací je myšlen proces, jehož cílem není nenávratná likvidace podniku a jeho postupný rozprodej, ale spíše sanaci ekonomické podstaty dlužníka. Náplní práce insolvenčního správce při reorganizaci pak není jen soupis a zpeněžení majetkové podstaty dlužníka, jak to bývá obvyklé u konkursní formy řešení úpadku, ale spíše ozdravení podniku a nalezení možnosti jeho přežití. Při reorganizaci je tak zachována ekonomická činnost dlužníka a věřitelé mají být uspokojováni průběžně právě z výnosů ekonomické činnosti dlužníka. Právě v tom tkví zcela zásadní rozdíl mezi reorganizací a konkursem. Existuje bohužel ale nemalé procento případů, kdy neúspěšný reorganizační proces prohlášením konkursu skončí.

V předložené práci se pokouším analyzovat podmínky, přípustnost a úspěšnost současné reorganizace v České republice v období od 1. 1. 2008, kdy vstoupil v účinnost zákon číslo 182/2006 Sb. Insolvenční zákon. Zákonodárci měli při přípravě právního rámce reorganizace ve smyslu formy řešení úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka poměrně těžkou úlohu. Vzhledem k tomu, že nebylo možné navázat na předchozí legislativní úpravu a ani na judikaturu, vycházela úprava reorganizace zejména z amerického *Bankruptcy Law* z roku 1978, upraveného dle norem kontinentálního práva, zejména pak podle evropské úpravy problematiky strany německé a rakouské.

„V polistopadových dějinách českého úpadkového práva je možno dva roky označit za zásadní. V roce 1991 byl přijat zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, který vrátil do právního řádu alespoň částečně ucelenou právní úpravu úpadkového práva. Po patnácti letech byla v roce 2006 přijata zákonodárným sborem zcela nová právní úprava úpadkového řízení. Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) se měl stát lékem

na opakované kritiky předchozí právní úpravy ze strany domácích i zahraničních odborníků.“¹

1.1. Zdůvodnění aktuálnosti tématu

Jako diplomant jsem tuto Diplomovou práci na zvolené téma začal psát v polovině roku 2020, kdy se nejen ČR, ale i celý svět vzpamatoval z dopadů pandemických opatření první poloviny roku 2020. Státy napříč světem rekapitulovaly ekonomické dopady, odborníci vydávali analýzy a studie zkoumající a porovnávající účinky ekonomických opatření na ekonomický růst a celospolečenská situace se začala postupně stabilizovat.

Události druhé poloviny roku 2020 a minimálně prvního kvartálu roku 2021 však dávají tušit, že ekonomické dopady opakovaných masivních útlumů ekonomické činnosti takřka ve všech odvětvích budou nedozírné. Vzhledem ke skutečnosti, že dopady zasáhnou všechny sféry lidské činnosti, nebudou výjimkou ani velké podniky a klíčové firmy.

Lze tedy očekávat, že postup nastartování činnosti klíčových firem nebude bez obětí a nemůže být realizována bez transparentního právního rámce, který je personifikován právě pozitivně právní úpravou reorganizace podniku.

Bylo by však naivní si myslet, že to bude proces rychlý. Původní stav se pravděpodobně již nikdy neobnoví. Řada firem již zanikla, roste počet podniků, které byly nuceny ukončit svou činnost. Ty podniky, které budou chtít obstát v nově přeskupených ekonomických vztazích, budou muset intenzivně pracovat na svém zeštíhlení, zefektivnění svých činností, okleštění nepotřebných provozů a hledání nových obchodních příležitostí. Jinými slovy, budou se muset reorganizovat.

V situaci ekonomického útlumu se ČR nachází již takřka rok. Nelze přitom očekávat, že vládní podpora bude sanovat beze zbytku všechny potřeby všech

¹ Kozák, J., Brož, J., Dadam, A., Stanislav, A., Strnad, Z., Zrůst, L., Žižlavský, M. Insolvenční zákon. Komentář. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. XXVI

potřebných skupin, tedy například jak podniků, tak zaměstnanců. Řada opatření se v běhu času ukázala jako taková, že momentálně sice pomáhá, ale ve svém jádru jen oddaluje nástup nutného problému, která sám do sebe nezmizí.

To vše ještě podpořeno pozitivně právní úpravou, která dočasně zamezujeme podávání věřitelských insolvenčních návrhů a umožňuje posečkat s podáním návrhu dlužnických.

V tuto chvíli nelze predikovat, pro jak velký okruh podnikatelských jednotek se právní úprava reorganizace stane potřebnou. Jisté ale je, že se s právní úpravou reorganizace obsaženou v insolvenčním zákoně bude nakonec seznamovat mnohem více manažerů a majitelů společností, než kdyby ekonomická krize v důsledku celosvětové pandemie nenastala.

1.2. Současný stav problematiky v ČR a ve světě

Reorganizace se řídí zákonem číslo 182/2006 Sb. Insolvenční zákon, který nabyl účinnosti dne 1.1.2008. Reorganizace jako taková je proces, při kterém není cílem likvidace podniku, prodej majetkové podstaty a konečný výmaz této právnické osoby z obchodního rejstříku, ale sanace ekonomické podstaty dlužníka. Za určitých okolností by se reorganizace dala chápat jako určitý protiklad konkursu a nepatrného konkursu. Reorganizace je tak de facto procesem postupného ozdravení dočasně nemocného podniku.

„Po horkém létě přichází i horký podzim a přelom roku. Horký z pohledu výzev, kterým česká ekonomika a jednotlivé české firmy čelí a budou čelit v rámci celosvětové hospodářské recese, následující po řadě let nebyvalé konjunktury. Hledejme odpověď na otázku, zda je reorganizace právě tím správným nástrojem, který pomůže vyřešit situaci českých firem, které nyní postihl nebo v nejbližší době postihne úpadek.“²

² Bulletin advokacie 10/2020, Reorganizace firem v ČR – probouzení Šípkové Růženky, autor Mgr. Adam Sigmund, s. 43 - 44

Reorganizace firmy je zcela určitě, pokud to její ekonomické podmínky ještě dovolí, výhodnější, než řešení úpadku formou konkursu. Ostatně z neúspěšné reorganizace se pak nakonec konkurs stane. Česká republika je ekonomicky ze svých sousedů nejvíce navázána na Německo. Právě SRN přitom reorganizaci jako právně – ekonomický instrument využívá dle statistik třikrát častěji než ČR.

„Srovnání s Německem přitom není od věci. Obě právní úpravy, naše i německá, stojí na podobných kořenech, tj. na inspiraci úpravou Spojených států amerických, resp. kapitolou 11 jejich insolvenčního zákona z roku 1978 (*United States Bankruptcy Code*). Německý insolvenční zákon (*Insolvenzordnung*) je starší než náš, účinnosti nabyl už v roce 1999, tudíž Němci mají bohatší aplikační zkušenosti i s reorganizacemi. Inspiraci reorganizace zahraniční právní úpravou náš legislativec otevřeně přiznal přímo v důvodové zprávě k insolvenčnímu zákonu.“³

1.3. Stanovení cílů práce

Cílem mé diplomové práce je pokusit se přehledně a uceleně popsat právní úpravu reorganizace od svého samotného počátku až po její skončení. V rámci způsobů řešení dlužníkovy úpadku jde vedle oddlužení, konkursu a nepatrného konkursu o nejsložitější proces, který má ve své každé fázi svá specifika a svá řešení upravená v insolvenčním zákoně.

Jako prvotnímu problému se ve své práci budu věnovat obecným podmínkám přípustnosti reorganizace, tedy okolnostem naplnění těch podmínek, které jsou určující pro další postup v řízení.

Stejnou měrou pak budou posouzeny i podmínky návrhu na povolení reorganizace, rozhodnutí o návrhu na povolení reorganizace, rozdělení věřitelů do jednotlivých skupin, provádění reorganizačního plánu a vlastní skončení reorganizace.

³ Bulletin advokacie 10/2020, Reorganizace firem v ČR – probouzení Šípkové Růženky, autor Mgr. Adam Sigmund, s. 43 - 44

Samostatně v rámci poslední kapitoly teoretické části bude pojednáno o osobě insolvenčního správce, a to z pohledu podmínek pro výkon jeho činnosti, pravomocí a působnosti.

V části praktické se pak pokusím přinést soubor dat obsahující počty realizovaných reorganizací za posledních pět let, příklady největších reorganizací prováděných v ČR a typové ukázky základních formulářových podání, se kterými dlužník, věřitelé a insolvenční správce pracují.

S ohledem na celospolečenské události, o kterých jsem se ve své práci výše zmiňoval, je přitom zřejmé, že data, která ve své práci shromáždím, se budou již v druhé polovině roku 2021 jevit jako neaktuální a možná i právní úprava reorganizace pod tíhou praxe a v praxi řešených problémů může dostát určitých změn.

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1. Reorganizace jako proces

Do českého právního systému byl pojem reorganizace zaveden insolvenčním zákonem. Obdobný institut v podobě vyrovnání obsahoval i předchozí zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání. Insolvenční zákon předpokládá, že reorganizace má jako svůj hlavní znak a cíl zachování provozu dlužníka podniku, což by v praxi mělo být zajištěno opatřením k ozdravení hospodaření tohoto podniku. Předpokládá se tedy, že věřitelé mají volnost v úvaze a v rozhodnutí o využití nabízených postupů, přičemž zamýšlený výsledek je vlastně ponechán na jejich svobodném rozhodnutí.

Jedním z cílů insolvenčního zákona byla snaha otevřít větší prostor pro využití sanačních postupů v insolvenčních řízeních. Tato motivace byla vyvolána faktem, že během 15 let účinnosti zákona o konkursu a vyrovnání, bylo povoleno pouze 48 vyrovnání, přičemž neúspěšných návrhů bylo podáno kolem 300. Za jeden z důvodů tak nízkého množství pokusů o sanaci dlužníka podniku, bylo obecně pokládáno ne příliš vhodné uspořádání legislativy. Nicméně faktem je, že většina pokusů o reorganizaci podle nového insolvenčního zákona byla v průběhu insolvenčního řízení přeměněna na konkurs, a to bez toho, že by byl splněn reorganizační plán. Z tohoto pohledu tedy zůstává reorganizace podobně minoritním řešením, jako tomu bylo u dřívějšího vyrovnání. Z praxe jsou ovšem i případy, kdy byl sice zvolen jako způsob řešení dlužníka úpadku konkurs, ale jeho výsledkem byla sanace podniku ve smyslu zachování provozu prodejem významné části dlužníka majetku jako tzv. „going concern“.

Forma řešení úpadku dlužníka konkursem je tedy postupem obecným, ale reorganizace je stejně jako oddlužení postup speciální, vázaný na splnění určitých podmínek, což úzce souvisí právě s jeho sanační povahou. Část těchto podmínek je neformálních, neuvedených v zákoně a jsou to povětšinou podmínky ekonomické povahy. Může jich být značné množství a mohou být zcela odlišné, mající rozdílnou váhu z pohledu věřitele většinou i subjektivní charakter. Patří sem například

schopnost podniku, pokud by měl být jeho provoz zachován, vytvářet cash – flow. Vedle toho lze předpokládat, že podnik by měl mít splněny předpoklady pro pokračování v jeho podnikatelské činnosti, tedy takové nezbytné vybavení jako jsou budovy, technologie, licence.

„V diskusích souvisejících s insolvenčními řízeními se často objevují tvrzení, že právní rámec reorganizace ve skutečnosti neumožňuje její realizaci, protože jde o postup příliš složitý, administrativně náročný, a proto velmi nákladný, který přináší věřitelům značná rizika.“⁴

Svázanost procesu právními pravidly je ale nezbytná. Jde totiž o formální proces, který by měl probíhat podle přesně stanovených pravidel, a který se odehrává v rámci soudního řízení.

2.2. Přípustnost reorganizace

Reorganizací se rozumí zpravidla postupné uspokojování pohledávek věřitelů při zachování provozu dlužníka podniku, zajištěné opatřeními k ozdravení hospodaření tohoto podniku podle insolvenčním soudem schváleného reorganizačního plánu s průběžnou kontrolou jeho plnění ze strany věřitelů.

Reorganizací lze tedy řešit úpadek nebo hrozící úpadek dlužníka, který je podnikatelem.

Výslovná zmínka o hrozícím úpadku je v souvislosti s přípustností reorganizace poměrně logická, neboť jak ukazují statistiky případů reorganizací, řešení hrozících úpadků je spíše málo vídaným doplňkem než obvyklou situací.

Reorganizace je tak vnímána jako soudní forma restrukturalizace, která spočívá ve změně kapitálové a majetkové struktury podnikatele, umožňuje mu

⁴ Hásová, J., Moravec, T. a kol. Insolvenční zákon. Komentář. 3 vydání. Praha : C.H.Beck, 2017, s 1203

reagovat na aktuální poměry na trh, vyřešit staré dluhy a pokračovat v podnikatelské činnosti. Podnikatel nacházející se v úpadku nicméně musí zahájit formální insolvenční řízení. Nelze se tedy restrukturalizovat neformálně. Z tohoto pohledu tedy můžeme rovněž hovořit o sanaci závodu nebo sanaci korporace. Sanace zde spočívá v tom, že se závod dlužníka zbaví zátěže v podobě špatné kapitálové struktury. S novým majitelem získá novou kapitálovou strukturu, zbaví se starého dluhu, zachová si obchodní vztahy a udrží zaměstnance. Oproti formě řešení úpadku konkursem má reorganizace tu nespornou výhodu, že staré dluhy dlužníka zanikají.

Reorganizace tedy do jisté míry, co se týče obsahové stránky, nemá přesně daná pravidla. Je to neformální proces, ve kterém manažeri jednájí zpravidla v zájmu majitelů korporace – akcionářů, společníků, členů. V jejich zájmu usilují o zajištění provozního kapitálu, snaží se o restrukturalizaci dluhů, případně o kapitalizaci pohledávek.

Reorganizace tak velmi často bývá spojena s utlumením neefektivních výroby a provozů, prodejem nepotřebných aktiv. Snižují se možné fixní i variabilní náklady a celý podnik nebo korporace zeštíhluje. Reorganizace však může být prováděna i cestou formálního procesu přeměny, tedy fúzí, rozdělením nebo převodem jmění na společníka.

Reorganizace je tak v jádru formální proces. Realizuje se v rámci soudního insolvenčního řízení a respektuje jasně daná procesní pravidla. Vše probíhá na základě reorganizačního plánu, což je smlouva *sui generis*, kterou si vyjednájí věřitelé s dlužníkem a kterou schválí soud. Reorganizace probíhá pod přímou kontrolou věřitelů a jejich orgánů, tedy typicky pod dozorem věřitelského výboru. Věřitelé tak mají řadu procesních nástrojů, kterými mohou ovlivnit průběh reorganizace a obsah reorganizačního plánu.

Soudní reorganizace je tak formální proces, který lze z praktického pohledu diverzifikovat do těchto fází:

- Fáze před podáním insolvenčního návrhu (1)
- Fáze od podání insolvenčního návrhu do rozhodnutí o úpadku (2)

- Fáze od rozhodnutí o úpadku do povolení reorganizace (3)
- Fáze od povolení reorganizace do předložení reorg. plánu (4)
- Fáze od předložení reorganizačního plánu do jeho účinnosti (5)
- Fáze od účinnosti reorganizačního plánu do skončení reorg. (6)
- Fáze po skončení reorg. (nová struktura aktiv a pasiv podnikatele) (7)

Zásadní roli zde hraje faktor času a potřeba nezbytného zajištění provozního financování. Toto se týká především druhé až čtvrté fáze výše uvedených kroků, kdy již sice běží insolvenční řízení, ale ještě není jisté, jaké řešení nabídne dlužník věřitelům.

„Nejistá sezona může trvat řadu měsíců v případě sporu o úpadek. Pro druhou fázi platí lhůta 15 dnů (§134 IZ) pro třetí tři měsíce (§137 odst.1 IZ) a pro čtvrtou 120 dnů (§339 odst. 1 IZ) To činí v souhrnu více než sedm měsíců. Čtvrtá fáze bývá často ještě prodloužena o 120 dalších dnů (§339 odst. 1 IZ). To je pak více než 11 měsíců. V praxi není výjimkou, že soud nedodrží některou z uvedených lhůt, které jsou pořádkové. Do druhé fáze ještě může být vloženo moratorium, což trvání prodlouží až o další čtyři měsíce (§115 IZ). Tak může uplynout více než rok a stále se neví, zda a jaké řešení bude přijato.“⁵

Tato extrémně dlouhá doba mezi zahájením insolvenčního řízením a přijetím konkrétního řešení v podobě reorganizačního plánu zvyšuje nejistotu odběratelů, dodavatelů a v neposlední řadě i samotných zaměstnanců. To vše může zastavit provoz podniku a devalvovat aktiva, ze kterým mají být věřitelé uspokojeni.

Pozitivní zpráva ale je, že existuje možnost, jak je možné zkrátit druhou až čtvrtou etapu reorganizace na pouhé dva týdny. Zmíněným řešením je takzvaná předpřipravená reorganizace, jinak označovaná jako předjednaná nebo slangově i předbalená.

⁵ Kozák, J., Brož, J., Dadam, A., Stanislav, A., Strnad, Z., Zrůst, L., Žižlavský, M. Insolvenční zákon. Komentář. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 1164 - 1165

Předpřipravená reorganizace zvyšuje pravděpodobnost, že podnikatel vyřeší svůj úpadek. Vyžaduje ovšem kvalifikované a aktivní konání dlužníka ještě před zahájením insolvenčního řízení. Jde zejména o to, že dlužník si musí pro sestavený reorganizační plán vyjednat podporu mezi věřiteli ještě před zahájením insolvenčního řízení. Je tedy naprosto klíčové, aby dlužník dokázal ještě před podáním insolvenčního návrhu přesvědčit věřitele, aby podpořili nabízené řešení.

Klíčové bývá nalézt podporu u klíčových věřitelů, kterými bývají banka a hlavní dodavatelé. Dlužníkovi stačí podpora poloviny zajištěných a poloviny nezajištěných věřitelů počítaná podle výše jejich pohledávek.

Tato část věřitelů musí ve lhůtě stanovené dlužníkem přijmout předepsanou formu reorganizačního plánu. O insolvenčním návrhu dlužníka spojeném s reorganizačním plánem rozhodne soud ve lhůtě 15 od jeho podání. „Nadlimitní“ střední a velcí dlužníci mohou navrhnout reorganizaci a předložit reorganizační plán později než spolu s insolvenčním návrhem. V řízení se pak postupuje podle standardních harmonogramů reorganizace.

„Právě zkrácení rizikové expozice dlužníka účinkům veřejného insolvenčního řízení, kdy panuje nejistota dodavatelů, odběratelů a zaměstnanců dlužníka a je obtížné zajistit úvěrové financování, má zásadní význam. Je velmi podstatné pro udržení chodu závodu dlužníka, bez kterého je reorganizace vyloučena.“⁶

Předpřipravená reorganizace má také svoji výhodu v tom, že kromě rychlosti a efektivnosti si dlužník a věřitelé mohou vybrat osobu – insolvenčního správce, který od počátku administruje celý reorganizační proces. Podrobnostem ohledně insolvenčního správce se budu věnovat později v kapitole 2.8. popisující roli IS v procesu reorganizace. Jen v „předbalené“ reorganizaci má právo dlužník zvolit si již v přípravné etapě profesionála – insolvenčního správce, kterému

⁶ Kozák, J., Brož, J., Dadam, A., Stanislav, A., Strnad, Z., Zrůst, L., Žižlavský, M. Insolvenční zákon. Komentář. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 1167

důvěruje on i požadovaná většina věřitelů. Formálně je jinak insolvenční správce ustanoven do řízení až rozhodnutím soudu o povolení reorganizace, a to dle § 329 odst. 1 písm. b) Insolvenčního zákona.

Při reorganizaci tak musí být splněno především to, aby byly poměrně uspokojeni všichni věřitelé, jejichž pohledávky jsou ze stejné skupiny, mají tedy stejné postavení. Dalším významným znakem reorganizace je zachování dispozičního oprávnění k nakládání s majetkovou podstatou na straně dlužníka, a to po celou dobu insolvenčního řízení, samozřejmě s určitými výjimkami.

Vlastní reorganizace se tak týká jeho podniku. Zmíněná reorganizační forma řešení úpadku ale není přípustná, pokud je dlužníkem právnická osoba v likvidaci, obchodník s cennými papíry nebo osoba oprávněná k obchodování na komoditní burze.

Reorganizace je tak dle podmínek daných insolvenčním zákonem přípustná jen pro dlužníka, které lze zahrnout do kategorie podnikatelů. Definice podnikatele je obsažena v § 420 až 422 zákona č.89/2012 Sb. Zákon občanský zákoník.

„Podnikatel, kterým je osoba vykonávající na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku.“⁷

Jde tak o osoby zapsané ve veřejném rejstříku a dále osoby, které podnikají na základě živnostenského oprávnění, a osoby, které podnikají na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů.

Pokud dlužník nesplňuje některou z výše uvedených podmínek, nemůže se úspěšně řešení svého úpadku formou reorganizace domáhat. Z možnosti řešit svůj úpadek nebo hrozí úpadek formou reorganizace jsou vyloučeny všechny subjekty, které vstoupily do procesu likvidace. Nehraje zde přitom roli skutečnost, zda je

⁷ HURDÍK, Jan et al. Občanské právo hmotné. Obecná část. Absolutní majetková práva. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014, s 147

likvidace výsledkem dobrovolného rozhodnutí daného subjektu nebo zda byla nařízena rejstříkovým soudem.

Co se týče vlastní přípustnosti reorganizace, tak tato je podmíněna celkovým ročním úhrnem čistého obratu dlužníka. Dle insolvenčního zákona by tento obrat za poslední účetní období předcházející insolvenčnímu návrhu měl dosáhnout alespoň částku 50 milionů. Druhou z podmínek stanovených zákonem je, nejméně 50 zaměstnanců v pracovním poměru u dlužníka.

„Při vzniku této právní úpravy bylo úmyslem zákonodárce formulovat text ustanovení čtvrtého odstavce tak, aby pro povolení reorganizace postačovalo splnění jen jedné z výše uvedených podmínek.“⁸

Účetním obdobím je zde chápáno nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců. Účetní období se buď shoduje s kalendářním rokem nebo je rokem hospodářským. Hospodářským rokem je tedy účetní období, které může začít pouze prvním dnem jiného měsíce, než je leden.

Při posuzování existence podmínky minimálního počtu osob v pracovním poměru může insolvenční soud do počtu zaměstnanců zahrnout pouze ty osoby, kterým vznikl u dlužníka pracovní poměr na základě platně uzavřené pracovní smlouvy podle § 33 a násl. Zákoníku práce.

„Do počtu zaměstnanců tak nelze zahrnovat osoby, které uzavřely s dlužníkem dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr dle § 74 až 77 zákoníku práce.“⁹

Nepřípustné jsou také dohody o pracovní činnosti, tedy jinak řečeno sjednané dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr. Striktně tedy musí jít

⁸ Kozák, J., Budín, P., Dadam, A., Páchl, L. Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář. ASPI, a.s., 2008, s. 420

⁹ Kozák, J., Brož, J., Dadam, A., Stanislav, A., Strnad, Z., Zrůst, L., Žižlavský, M. Insolvenční zákon. Komentář. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 1170

o pracovní poměr, který je v právní úpravě pracovněprávních vztahů jasně vymezen.

Insolvenční soud pak bude posuzovat tuto podmínku nejméně 50 zaměstnanců v pracovním poměru podle stavu v okamžiku, kdy bude o návrhu dlužníka, věřitele nebo věřitelů na povolení reorganizace rozhodovat.

„Z tohoto pohledu pak má obrat vyšší platnost a kritérium zaměstnanosti se jeví vysloveně jako alternativní. Avšak úmyslem zákonodárce není v souvislosti s kvantitativním testem řešit specifické případy, neboť kvantitativní test slouží primárně jako pojistka před nesmyslnými návrhy na reorganizaci.“¹⁰

Pro podnikatele, kteří nejsou v likvidaci, nejsou obchodníky s cennými papíry a ani osobou oprávněnou k obchodování na komoditní burze a současně nespĺňují podmínky úhrnu čistého obratu a počtu zaměstnanců, je přípustná jen již výše zmíněná předpřipravená reorganizace. V tomto případě musí dlužník současně s návrhem na zahájení insolvenčního řízení předložit nejen návrh na řešení svého úpadku reorganizací, ale současně musí soudu předložit i již připravený a minimálně polovinou věřitelů schválený reorganizační plán. Tento by již měl reflektovat konkrétní kroky k překlenutí úpadku nebo hrozícího úpadku.

Insolvenční praxe však ukázala, že předložení reorganizačního plánu při této předpřipravené reorganizaci je zejména u dlužníků, kteří nedisponují velkým majetkem, časově velmi náročný proces. Tomu vychází vstříc ustanovení, které umožňuje požádat soud o prodloužení lhůty stanovené zákonem k předložení reorganizačního plánu o 30 dnů.

Stanovené podmínky ale mají výjimku, a to v tom případě, pokud by dlužník společně s insolvenčním návrhem nebo nejpozději do rozhodnutí o úpadku předložil insolvenčnímu soudu reorganizační plán přijatý alespoň polovinou všech

¹⁰ Hásová, J., Moravec, T. a kol. Insolvenční zákon. Komentář. 3 vydání. Praha : C.H.Beck, 2017, s.1207

zajištěných věřitelů počítanou podle výše jejich pohledávek a alespoň polovinou všech nezajištěných věřitelů počítanou podle výše pohledávek.

2.3. Návrh na povolení reorganizace

„Návrh na povolení reorganizace může podat jak dlužník, tak kterýkoliv z věřitelů. Pokud návrh na povolení reorganizace podává věřitel, musí počítat s tím, že jedním z předpokladů pro povolení reorganizace podle jeho návrhu je souhlasné stanovisko schůze věřitelů.“¹¹

Osobou oprávněnou podat návrh na povolení reorganizace je dlužník nebo přihlášený věřitel. Návrh na povolení reorganizace může podat pouze ten, kdo je v dobré víře, že jsou nebo budou splněny všechny podmínky pro schválení reorganizačního plánu.

Z výše uvedeného vyplývá, že aktivní legitimaci k podání návrhu na povolení reorganizace má dlužník a věřitel dlužníka, který uplatnil svůj nárok přihláškou pohledávky v insolvenčním řízení. Může se ovšem i stát, že návrh na povolení reorganizace podá insolvenčnímu soudu věřitel, který není věřitelem přihlášeným nebo dokonce věřitel, jehož přihláška byla soudem odmítnuta například jako opožděná. V takovém případě by soud návrh na povolení reorganizace beze zbytku zamítl.

V obou případech, tedy podání návrhu na povolení reorganizace ze strany dlužníka, nebo řádného věřitele, je podmínkou, aby autor návrhu podával návrh na povolení reorganizace v dobré víře, že je jeho návrh splnitelný a nejde jen o latentní snahu oddálit konkursní formu řešení úpadku a tento mezičas využít ke zkrácení věřitelů nebo ke zvýhodnění některých z nich. Typickými příklady, kdy mohou být podáním návrhu na povolení reorganizace maskovány jiné úmysly dlužníka, je okolnost, kdy bylo s dlužníkem vedeno předchozí úpadkové řízení, případně toto řízení vedeno se statutárními orgány dlužníka. V dobré víře zřejmě

¹¹ Maršíková, J.: Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele. 1. vydání. Praha, LINDE Praha, 2009, s. 123

ani nebudou podávat návrh na povolení reorganizace dlužník nebo statutární orgány dlužníka odsouzení pro trestný čin majetkové nebo hospodářské povahy.

Insolvenční soud však může své zamítavé stanovisko k návrhu na povolení reorganizace opřít i o jiné skutečnosti, které by v rámci své úřední činnosti nebo ze souvisejících insolvenčních řízení zjistil.

„Dlužník, který podal insolvenční návrh pro hrozící úpadek, může podat návrh na povolení reorganizace nejpozději do rozhodnutí o úpadku. V ostatních případech lze návrh na povolení reorganizace podat nejpozději do 10 dnů před první schůzce věřitelů, která se má konat po rozhodnutí o úpadku.“¹²

V zásadě lze říct, že konec propadné lhůty pro podání návrhu na povolení reorganizace se odvíjí od toho, zda dlužník podává návrh na povolení reorganizace pro hrozící úpadek, nebo zda věřitelé a dlužník podávají návrh na povolení reorganizace pro úpadek faktický, tedy již existující. Při hrozícím úpadku je totiž k podání návrhu na povolení reorganizace aktivně legitimován pouze dlužník. U úpadku již existujícího je lhůta k podání návrh na řešení úpadku formou reorganizace delší. V rozhodnutí o úpadku dlužníka je pak insolvenční soud povinen svolat schůzi věřitelů, a to nejvýše ve lhůtě tří měsíců od rozhodnutí o úpadku. Ani toto ovšem nemusí být striktně dodrženo, uvedená lhůta je totiž lhůtou pořádkovou, kterou může soud prolomit, pokud mu objektivní okolnosti neumožňují její dodržení. Typicky lze pod tento případ subsumovat kapacitní možnosti jednacích síní nebo kolidující termíny jednotlivých soudních oddělení.

Nedodržení těchto propadných lhůt k podání návrhu na povolení reorganizace vede stejně jako neúplnost návrhu nebo opožděnost odvolání v civilním řízení k jeho odmítnutí. Aktivní legitimaci k podání odvolání má přitom pouze autor odmítnutého návrhu na povolení reorganizace. Tato aktivní legitimace je dlužníkovi přiznána pouze tehdy, pokud návrh na povolení reorganizace sám insolvenčnímu soudu předložil.

¹² Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), § 318 odst. 1

Samostatnou problematikou jsou pak náležitosti dlužníkovy návrhu na reorganizaci. Vedle obecných náležitostí podání musí obsahovat především tyto podklady a náležitosti:

- označení dlužníka a osob oprávněných za něho jednat,
- dlužníkovi známé údaje o kapitálové struktuře a majetku osob, které dlužníka ovládají nebo které tvoří s dlužníkem koncern, a to včetně údaje o tom, zda ohledně některé z těchto osob neprobíhá insolvenční řízení, anebo prohlášení, že není takových osob,
- údaj o způsobu navrhované reorganizace.

„K návrhu na povolení reorganizace musí dlužník připojit seznam majetku a seznam závazků, popřípadě prohlášení o změnách, ke kterým v mezidobí došlo v porovnání se seznamy, které v insolvenčním řízení již dříve předložil.“¹³

Návrh na povolení reorganizace podaný věřitelem pak musí kromě obecných náležitostí podání obsahovat také označení dlužníka a osob oprávněných za něho jednat a údaj o způsobu navrhované reorganizace.

Náležitosti návrhu na povolení reorganizace ze strany dlužníka nebo věřitele jsou poměrně podobné. Podmínkou ovšem je, aby v obou případech těchto podání autor vycházel z obecných ustanovení o nezbytných náležitostech podání v soudním řízení, a to dle § 42 odst. 4 o.s.ř.

Situace s podáním návrhu na reorganizaci se ovšem může zkomplikovat. Pokud návrh na povolení reorganizace totiž neobsahuje všechny náležitosti nebo je nesrozumitelný či neurčitý, insolvenční soud usnesením vyzve osobu, která jej podala, k jeho opravě nebo doplnění v určené lhůtě, která nesmí být delší než 7 dnů.

Současně ji však také poučí o tom, jak má opravu nebo doplnění provést. Obdobně postupuje insolvenční soud i tehdy, pokud nejsou k návrhu na povolení reorganizace připojeny zákonem požadované přílohy nebo stanovené náležitosti.

¹³ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), § 319 odst. 2

K odmítnutí návrhu na povolení reorganizace pak ze strany soudu dojde v případě, že ani přes soudní výzvu k jeho opravě a doplnění toto není splněno a v řízení o návrhu na povolení reorganizace nelze pro tento nedostatek pokračovat. K odmítnutí dojde rovněž v případě, že k návrhu nejsou i přes výzvu soudu připojeny zákonem požadované přílohy anebo neobsahují-li tyto přílohy přes jeho výzvu stanovené náležitosti.

Rozhodnutí o odmítnutí pak insolvenční soud doručí dlužníku, předběžnému správci nebo insolvenčnímu správci, věřitelskému výboru a osobě, která návrh na povolení reorganizace podala. I zde je však ještě možná obrana ve formě odvolání. Podat je jej však může jen osoba, která návrh na povolení reorganizace podala.

Zde je zapotřebí zdůraznit, že výše uvedené posuzování náležitostí návrhu na povolení reorganizace se vztahuje na ty případy, kdy je předkládán nejprve návrh na povolení reorganizace a následně pak reorganizační plán a také na postup, kdy je ze strany dlužníka předkládám reorganizační plán společně s návrhem na povolení reorganizace. Zákonem předepsané náležitosti se tak vyžadují u obou uvedených situací. Výše nastíněným postupem se tak neřeší nedostatky v předloženém reorganizačním plánu, neboť jeho úplnost posuzují především věřitelé v rámci hlasování o tomto dokumentu.

Následně se k úplnosti reorganizačního plánu vyjadřuje soud. Případné nedostatky podstatných náležitostí reorganizačního plánu se tak projeví v negativním postoji věřitelů při hlasování a zejména pak v zamítavém rozhodnutí insolvenčního soudu.

„Odmítnutí návrhu na povolení reorganizace lze zvrátit dalším návrhem na povolení reorganizace ze strany jiného oprávněného subjektu (dlužníka nebo jeho věřitele); bude-li na základě druhého z podaných návrhů reorganizace

u dlužníka povolena (§ 328), pak nebude odvolací soud k odvolání proti odmítnutí prvního z návrhů na povolení reorganizace dále přihlížet.“¹⁴

V této procesní fázi však nelze pominout i skutečnost, že lze uvažovat o přistoupení další osoby do řízení s dalším návrhem na povolení reorganizace. K tomu může dojít v době od podání prvního návrhu na povolení reorganizaci do okamžiku zveřejnění rozhodnutí insolvenčního soudu o odmítnutí prvního z návrhů. Jestliže tedy poté, co insolvenčnímu soudu došel návrh na povolení reorganizace, podá tento návrh i další osoba, považuje se návrh další osoby za přistoupení k řízení.

Pokud by tedy přistoupil do insolvenčního řízení s dalším návrhem na povolení reorganizaci další navrhovatel, musí respektovat dané lhůty pro podání včasného návrhu na povolení reorganizaci.

V případě, že tato skutečnost nastane, insolvenční soud vyzve přistoupivšího navrhovatele, aby ve lhůtě, která nesmí být delší než 30 dnů, odstranil s původním tvůrcem návrhu na povolení reorganizaci odlišnosti svých návrhů a oba navrhovatelé jej vyrozuměli o sjednaném společném stanovisku. Nestane-li se tak, vychází insolvenční soud z návrhu, který podal dlužník, a není-li jej, pak z návrhu věřitele, který mu došel dříve.

Insolvenční zákon tímto předpokládá, že předkladatelé obou včasných a řádných návrhu na povolení reorganizaci, samozřejmě za podmínky, že mají zájem na realizaci svých návrhů, se musejí shodnout na společném postupu. Je zde však poměrně krátká lhůta na koordinaci návrhů, a to pouhých 30 dnů.

Nedojde-li však ke shodě obou navrhovatelů, pak má přednost návrh dlužníka a případně mezi více návrhy z pera věřitelů ten návrh, který došel insolvenčnímu soudu dříve.

¹⁴ Kozák, J., Brož, J., Dadam, A., Stanislav, A., Strnad, Z., Zrůst, L., Žižlavský, M. Insolvenční zákon. Komentář. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 1187

S dalším, pro tento okamžik neúspěšným návrhem, bude naloženo tak, že insolvenční soud osobu, která podala další návrh na povolení reorganizace, vyzve, aby mu sdělila, zda trvá na jeho projednání. Nestane-li se tak, v projednání reorganizace insolvenční soud nepokračuje.

Dalším procením postupem v řízení, pokud se nemá reorganizace ubírat směrem k její realizaci, je možnost zpětvzetí tohoto návrhu. Zde se uplatňuje zásada dispozitivnosti. Jde tedy o množnost autora návrhu vzít návrh zpět, a to až do doby vydání rozhodnutí insolvenčního soudu o tomto návrhu. Rozhodnutím se v kladném případě rozumí její povolení. Jsou však i jiné formy rozhodnutí o návrhu na povolení reorganizace, a to:

- Odmítnutí návrhu
- Zamítnutí návrhu
- Vzetí na vědomí zpětvzetí návrhu
- Povolení reorganizace

Zde je však zapotřebí mít na zřeteli, že zpětvzetím návrhu na povolení reorganizace nedojde k ukončení celého insolvenčního řízení. V řízení se bude nadále projednávat návrh na zahájení insolvenčního řízení, a to tak, jako kdyby tento návrh neobsahoval způsob řešení úpadku. Jako pravděpodobný způsob řešení úpadku tak přichází v úvahu prakticky jen konkurs.

„Zpětvzetí návrhu na povolení reorganizace vezme insolvenční soud na vědomí rozhodnutím, které doručuje osobě, která návrh podala, dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru; odvolání proti němu není přípustné. Po vydání tohoto rozhodnutí insolvenční soud nepokračuje v projednávání reorganizace.“¹⁵

¹⁵ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), § 322 odst. 2

V případě, že insolvenční soud eviduje více návrhů na povolení reorganizace, musí vyzvat předkladatele ostatních návrhů k vyjádření stanoviska k učiněnému zpětvzetí.

Rovněž problematika schvalování návrhu na povolení reorganizace má svá pevná pravidla. Pokud jej podává věřitel, musí jej schválit schůze věřitelů. Vlastnímu hlasování vždy předchází zpráva insolvenčního správce o hospodářské situaci dlužníka. K obsahu návrhu se vyjadřují rovněž ostatní přihlášení věřitelé. Pokud ale věřitel hodlá podat návrh na povolení reorganizace, musí mít svoji přihlášku pohledávky řádně přihlášenou. Návrh věřitele na povolení reorganizace je pak postoupen do dalšího hodnocení v případě, že pro něj hlasovala více než polovina přítomných věřitelů, nebo řádně zastoupených, když kvórum je počítáno podle výše přihlášených pohledávek.

Podle těchto pravidel svolanou schůzi věřitelů je ale zapotřebí nezaměňovat se schůzí věřitelů svolanou za účelem projednání a odhlasování reorganizačního plánu. V případě, že nastane skutečnost, že schůze věřitelů návrh věřitele na povolení reorganizace neschválí, pak nelze pouze na základě tohoto návrhu reorganizaci dlužníka povolit.

Před rozhodnutím schůze věřitelů o schválení návrhu na povolení reorganizace upozorní insolvenční správce, pokud takové informace získal, na důvody, pro které lze pochybovat o poctivém záměru věřitele, který návrh podával.

Zde je tedy velmi důležité, aby osoba insolvenčního správce byla s celou problematikou podrobně obeznámena, ale aby byla i dostatečně odborně zdatná pro posouzení všech souvislostí.

Alfou omegou všech způsobů řešení úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka je majetek. Problematika dispozičního oprávnění k nakládání s majetkem dlužníka je ve všech formách řešení úpadku, tedy řešení úpadku konkursem, nepatrným konkursem, oddlužení a reorganizací ostře sledovanou oblastí, neboť je to výhradně majetek dlužníka, který je prostředkem k uspokojení věřitelů.

Oprávnění osob jinak oprávněných nakládat s majetkem se dělí do několika fází, a to především podle procesního okamžiku, ve kterém se právě nacházejí.

„Po podání návrhu na povolení reorganizace a před rozhodnutím o úpadku jsou osoby oprávněné nakládat s majetkovou podstatou povinny zdržet se právních úkonů, jimiž by mohla být zmařena nebo ohrožena navrhovaná reorganizace.“¹⁶

Typicky zde jde zejména o právní jednání spočívající ve:

- Změně struktury majetku
- Změně využití majetku
- Snaze podstatným způsobem majetek zmenšit

Výše uvedené právní jednání spočívající v dispozici s majetkem by mohlo být akceptováno pouze za předpokladu, že by jej předem schválil insolvenční soud. Osobám oprávněným k nakládání s majetkovou podstatou v takové žádosti soudu obvykle nic nebrání. Pokud je návrh na povolení reorganizace podán společně s návrhem na zahájení insolvenčního řízení, pak k těmto omezením přibude ještě navíc omezení pro ty typy právních úkonů, kterými by mohlo dojít ke zmaření nebo ohrožení navržené reorganizace.

Ve fázi před rozhodnutím o úpadku a ustanovením insolvenčního správce ze strany soudu však může být dlužník omezen v nakládání s majetkovou podstatou, potažmo v obecných dispozičních oprávněních, a to předběžným opatřením insolvenčního soudu a ustanovením předběžného insolvenčního správce.

Dispoziční oprávnění odejmutá dlužníkovi tak přebírá insolvenční správce, případně výše uvedený předběžný insolvenční správce. Jiná osoba tato oprávnění vykonávat nemůže. Rozsah předběžného opatření, typicky nejčastěji jeho rozšíření nad rámec daný právní úpravou, může insolvenční soud učinit i bez návrhu.

Okamžik zveřejnění návrhu na povolení reorganizace v insolvenčním rejstříku je významným okamžikem i pro věřitele. Jedním z účinků totiž je, že

¹⁶ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), § 324 odst. 1

od tohoto okamžiku již není přípustné započtení vzájemných pohledávek dlužníka a věřitele. Pokud by ovšem insolvenční soud nerozhodl jinak modifikovaným předběžným opatřením.

Předběžné opatření insolvenčního soudu musí být co se týče tohoto zákazu zápočtů vydán na konkrétní zápočet. Návrh na vydání předběžného opatření, který se týká povolení zápočtu pohledávek podléhá povinnosti složení jistoty ve výši 50.000,- Kč, a to do tří dnů.

Insolvenční soud má tak v rukou efektivní pravomoc pro případ, že vzniknou pochybnosti o poctivém jednání nebo odborné způsobilosti dlužníka nebo osob jednajících jeho jménem, jak zakázat dlužníku s dispozičními oprávněními nakládání s majetkovou podstatou. Případně jej v nakládání s majetkovou podstatou může ve stanoveném rozsahu omezit. Insolvenční soud může tento krok učinit na návrh insolvenčního správce nebo věřitelského výboru, případně i bez návrhu.

I zde pak platí, že v rozsahu, ve kterém byla dispoziční oprávnění dlužníka k nakládání s majetkem omezena, přecházejí na insolvenčního správce.

V nakládání s majetkem je v různých formách a fázích insolvenčního řízení dlužník omezen, a to již od okamžiku zahájení insolvenčního řízení. Má-li být i po povolení reorganizace dlužník ve svých dispozičních oprávněních omezen, musí o tom být vydáno samostatné rozhodnutí v době po právní moci rozhodnutí o povolení reorganizace. Od účinnosti reorganizačního plánu může být dlužník omezen již pouze opatřeními, která budou uvedena ve schválením a účinném reorganizačním plánu.

Rozšíření nebo zúžení oprávnění k nakládání s majetkovou podstatou (dispozičních oprávnění) může navrhopvat jak insolvenční správce, tak i věřitelský orgán, rozhodnout bez návrhu ale může i sám soud.

Dispoziční oprávnění omezuje insolvenční soud pokud:

- je to v zájmu ochrany věřitelů dotčených reorganizací,

- u dlužníka nebo osob jednajících jeho jménem vzniknou pochybnosti o jejich poctivém jednání, případně odborné způsobilosti,
- od právní moci předchozího rozhodnutí, kterým byl zamítnut návrh insolvenčního správce nebo věřitelského výboru na omezení dispozičních oprávnění dlužníka uplynulo více než 30 dnů.

2.4. Rozhodnutí o návrhu na povolení reorganizace

Pro rozhodnutí o povolení reorganizace je možné definovat určitá pravidla. Pokud je návrh na povolení reorganizace podán dlužníkem a je k němu připojen reorganizační plán schválený alespoň polovinou zajištěných a polovinou nezajištěných věřitelů, insolvenční soud rozhodně jedním usnesením o úpadku dlužníka a současně o povolení reorganizace.

O včas podaném návrhu věřitele na povolení reorganizace se hlasuje nejpozději na schůzi věřitelů svolané v rozhodnutí o úpadku dlužníka. Pokud však nebude návrh věřitele na povolení reorganizace schválen, bude soudem zamítnut a úpadek dlužníka bude řešen konkursem.

Z výše uvedených důvodů je proto zapotřebí samostatně pojednat o problematice zamítnutí návrhu na povolení reorganizace.

Insolvenční soud zamítne návrh na povolení reorganizace, pokud lze předpokládat, že je jím sledován nepoctivý záměr. Nepoctivý záměr lze dovodit v případě, že ohledně dlužníka, jeho zákonného zástupce, jeho statutárního orgánu nebo dokonce člena jeho kolektivního statutárního orgánu probíhalo v posledních pěti letech insolvenční řízení nebo jiné řízení řešící úpadek, a to v vždy v závislosti na výsledku takového řízení nebo podle výpisu z rejstříku trestů v posledních pěti letech před zahájením insolvenčního řízení proběhlo trestní řízení, které skončilo pravomocným odsouzením pro trestný čin majetkové nebo hospodářské povahy.

Předmětem hodnocení předchozího úpadkového řízení s ohledem na překážku pro povolení reorganizace, tak bude to, jakou formou, a to i procesní, bylo toto předchozí řízení ukončeno.

Typicky tedy může jít:

- odmítnutí návrhu nebo
- zastavení řízení pro zpětvzetí nebo pro nedostatek podmínek řízení nebo
- zjištění nedůvodnosti vedení úpadkového řízení nebo
- zrušením předchozího pozitivního rozhodnutí soudu o úpadku dlužníka v rámci využití opravných prostředků.

Nedojde-li tedy k odmítnutí nebo zpětvzetí návrhu na povolení reorganizace je povinností insolvenčního soudu podaný návrh zhodnotit z hlediska důvodů, které mohou vést k jeho zamítnutí. Pouze na insolvenčním soudu je pak posouzení předpokladů pro zamítnutí návrhu na povolení reorganizace v případě návrhu dlužníka.

Pokud podá návrh na povolení reorganizace věřitel, vstupují do procesu posouzení tohoto návrhu na povolení reorganizace také věřitelé hlasující na schůzi svolané insolvenčním soudem.

Insolvenční zákon nicméně předjímá vedle takzvaného nepoctivého záměru, který je definován výše, i další podmínky, na základě kterých by měl soud zamítnout návrh na povolení reorganizace. Soud tedy návrh zamítne, pokud jej znovu podala osoba, o jejímž návrhu na povolení reorganizace bylo již dříve rozhodnuto. U této podmínky však nebude insolvenční soud považovat v případě jejího naplnění ty situace, kdy předchozí návrh na povolení reorganizace byl stejným navrhovatelem vzat řádně a včas zpět anebo u stejného navrhovatele byl insolvenčním soudem tento návrh na povolení reorganizace odmítnut pro neúplnost. Pokud by však již dříve insolvenční soud o návrhu na povolení reorganizace rozhodl meritorně, tak jsou zde dány důvody pro zamítnutí návrhu.

Další z důvodů pro zamítnutí návrhu je skutečnost, pokud návrh na povolení reorganizace podal věřitel a neschválila jej schůze věřitelů. Negativní výsledek hlasování věřitelů je totiž sám o sobě důvodem pro zamítnutí věřitelova návrhu na povolení reorganizace, přičemž nemusí být současně splněna žádná z dalších překážek pro povolení reorganizace.

Rozhodnutí o zamítnutí návrhu na povolení reorganizace se pak podle zákona doručuje dlužníku, osobě, která návrh podala, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru. Odvolání proti rozhodnutí o zamítnutí návrhu na povolení reorganizace může podat pouze osoba, která návrh podala.

Ve výše uvedené části jsem se věnoval podmínkám, na základě kterých může být ze strany insolvenčního soudu zamítnut návrh na povolení reorganizace. Zamítnut tak může být řádný a včasný návrh. Naopak návrh opožděný nebo neúplný může být insolvenčním soudem odmítnut nebo zamítnut.

„Odmítnutí, zastavení nebo zamítnutí návrhu na povolení reorganizace insolvenčním soudem neznamená také automatické odmítnutí návrhu na zahájení insolvenčního řízení. Po nabytí právní moci rozhodnutí, kterým insolvenční soudu vezme na vědomí zpětvzetí návrhu na povolení reorganizace, nebo po nabytí právní moci rozhodnutí, kterým insolvenční soud zamítne návrh na povolení reorganizace dle § 326, bude insolvenční soud nadále posuzovat návrh na zahájení insolvenčního řízení.“¹⁷

Na základě výše uvedeného lze tedy obecně shrnout, že účinky podání návrhu na povolení reorganizace tímto rozhodnutím zanikají.

Je ovšem zapotřebí upozornit i na další souvislosti, a to, že nezaniká právo na náhradu škody nebo jiné újmy v důsledku skutečnosti, že insolvenční návrh byl odmítnut vinou insolvenčního navrhovatele. V takovém případě má osoba, které zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu vznikla škoda nebo jiná újma, právo na náhradu takové škody nebo jiné újmy vůči insolvenčnímu navrhovateli.

Toto výše uvedené ustanovení upravuje případy insolvenčních návrhů, které lze definovat jako takzvané šikanózní. Lze tedy říct, že osoba, které zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v průběhu jeho řízení vznikla škoda nebo jiná újma, má vůči insolvenčnímu navrhovateli právo na náhradu této škody

¹⁷ Kozák, J., Brož, J., Dadam, A., Stanislav, A., Strnad, Z., Zrůst, L., Žižlavský, M. Insolvenční zákon. Komentář. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 1209

i bez toho, aby soud rozhodoval ve věci samé. Pro uplatnění práva přitom postačuje procesní úspěch dlužníka, kde jádrem je odmítnutí či zastavení insolvenčního návrhu.

Takto zvolené ustanovení de facto zakládá vyvratitelnou domněnku, kdy v pochybnostech se má za to, že insolvenční navrhovatel zastavení nebo odmítnutí insolvenčního řízení zavinil.

Žalobu, kterou jsou uplatňována práva na náhradu škody nebo jiné újmy musí dlužník podat nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy mu bylo doručeno rozhodnutí, jímž se končí řízení o insolvenčním návrhu. V tomto případě nejde o incidenční spor. Spor proto bude rozhodován obecnými soudy.

Nepodáním žaloby na náhradu škody nebo jiné újmy ve stanovené lhůtě dochází k prekluzi nároku. V případě, že by bylo zřejmé, že zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu vznikla škoda, může insolvenční soud nařídit předběžné opatření. Tímto opatřením povinné osobě uloží, aby na náhradu této škody nebo jiné újmy složila do úschovy u soudu přiměřenou peněžitou částku.

Povolení reorganizace a samozřejmě vlastní rozhodnutí o povolení reorganizace je klíčovým milníkem v celém procesu, a to jak materiálně, tak o procesně. Pokud tedy nedojde ke zpětvzetí návrhu na povolení reorganizace ani k jeho odmítnutí nebo zamítnutí, insolvenční soud reorganizaci povolí.

Rozhodnutí o povolení reorganizace jako takové, které vydává insolvenční soud, má nezbytné náležitosti, kterými jsou zejména vlastní výrok o povolení reorganizace, informace o tom, kdo je insolvenčním správcem, a nebyl-li dosud ustanoven, výrok o jeho ustanovení. Obsahuje rovněž výzvu, aby dlužník ve lhůtě 120 dnů předložil reorganizační plán nebo aby bez zbytečného odkladu insolvenčnímu soudu sdělil, že jej předložit nehodlá. Toto ustanovení se ale nepoužije, jestliže dlužník oznámil, že reorganizační plán předložit nehodlá. Nedílnou součástí rozhodnutí o povolení reorganizace je rovněž informace o tom, za jakých podmínek mohou předložit reorganizační plán další osoby.

V předpřipravené, tedy jak již bylo uvedeno výše takzvané předbalené, reorganizaci bude insolvenční správce standardně ustanoven rozhodnutím o povolení reorganizace. Podstatnou výhodou předpřipravené reorganizace je tak to, že si dlužníka podporující věřitelé mohou vybrat insolvenčního správce, který od začátku řídí insolvenční proces. Lze tedy říct, že výsledek reorganizace ovlivňuje nejen forma řešení úpadku podniku a podnikatele, ale i to, kdo tento úpadek řeší, jaká je jeho odborná úroveň a zkušenosti s insolvenčním procesem. O tom jsem ale již zmiňoval výše. Tento zvláštní způsob výběru insolvenčního správce v předbalené reorganizaci má bezesporu logicky dopad na hodnocení podmínek pro vyloučení insolvenčního správce z insolvenčního řízení z důvodu podjatosti. K procesu výběru insolvenčního správce se dostaneme později, a to v kapitole role insolvenčního správce při reorganizaci.

V kontextu výše uvedeného je ale zapotřebí nyní zmínit, aby zůstala zachována vnitřní konzistence pojetí problematiky, že téma zvláštního výběru insolvenčního správce bylo řešeno i Ústavním soudem. Ústavní soud zdůraznil, že v předbalené (předpřipravené) reorganizaci má dlužník právo zvolit si dle vlastního výběru insolvenčního správce, kterému důvěřuje jak dlužník, tak i zákonem předepsaná většina věřitelů.

Zákon pak u této formy reorganizace umožňuje i to, aby dle vlastního výběru došlo k určení znalce k ocenění podniku. Toto právo dlužníka a věřitelů je naprosto rozdílně řešeno u jiné formy řešení úpadku, a to u konkursu. V konkursu nemají majitelé korporace a ani dlužník žádný prostor pro naplňování jejich vůle. Insolvenční správce zde vykonává správu majetku, a to jak například závodu, tak i jen majetkové podstaty, v souladu s vůlí věřitelů. V předpřipravené reorganizaci je to ale jinak.

Zde se naopak předpokládá aktivní hledání shody vůle majitele korporace dlužníka a věřitelů. Skutečnost, že v předpřipravené reorganizaci má dlužník, potažmo věřitelé, právo zvolit si insolvenčního správce dle svého uvážení a výběru, mění oproti konkursu uhel pohledu na otázku podjatosti a případného vyloučení insolvenčního správce. Určující vůlí zde představuje shoda dlužníka a věřitelů na osobě insolvenčního správce. Musí však jít o správce se zvláštním povolením.

Lze tedy předpokládat, že půjde o osobu, kterou dlužník, případně podporující věřitelé znají, případně s ní mají předchozí pracovní zkušenosti. Je tak plně v souladu s logikou předpřipravené reorganizace, že podporující věřitelé a dlužník s insolvenčním správcem komunikují již při přípravě reorganizace, tedy ještě před podáním insolvenčního návrhu.

Úkolem vybraného insolvenčního správce je tak projednat s dlužníkem záměr reorganizačního plánu, pomáhat při tvorbě plánu, může se také účastnit vyjednávání o obsahu reorganizačního plánu s věřiteli.

Forma předpřipravené reorganizace tak vychází z toho, že dlužník ještě před zahájením insolvenčního řízení připraví reorganizační plán, vyjedná pro něj podporu většiny věřitelů a s konkrétním zvoleným insolvenčním správcem dohodne všechny potřebné náležitosti.

Dá se tedy říct, že zde obvykle není důvod pro vyloučení insolvenčního správce z řízení pro jeho předchozí pracovní zkušenosti s dlužníkem nebo s některým z věřitelů proto, že by se podílel na přípravě a tvorbě reorganizačního plánu. V praxi se samozřejmě objevily opačné názory, a to zpravidla z řad menšinových věřitelů, ale pokud by tyto názory měly být vyslyšeny, tak popírají logiku předpřipravené reorganizace.

Ostatně i dle Nejvyššího soudu lze dovodit, že podmínky, za nichž je insolvenční správce vyloučen z insolvenčního řízení, lze připodobnit podmínkám stanoveným občanským soudním řádem, který řeší vyloučení soudců. Konkrétně v § 12 až 16 zákona č. 99/1963 Sb. Občanský soudní řád.

Zde je nutné ale upozornit na skutečnost, že určitá paralela sice existuje, ale insolvenční správci na rozdíl od soudců nedisponují v řízení žádnou rozhodovací pravomocí.

K vyloučení insolvenčního správce by tak mělo dojít až ve chvíli, kdy bude evidentní, že vztah insolvenčního správce k dané věci dosahuje takové povahy a intenzity, že lze pochybovat o tom, zda je insolvenční správce schopen svoji funkci vykonávat v souladu se zásadami insolvenčního řízení.

Tyto zásady spočívají mimo jiné v tom, že insolvenční řízení by mělo být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů. Při respektování této zásady musejí insolvenční soud, insolvenční správce a další subjekty zúčastněné na procesu insolvenčního řízení postupovat tak, aby v co nejkratším čase bylo umožněno co nejvyšší možné uspokojení věřitelů. Mezi další zásady patří i to, že věřitelé, jejichž pohledávky mají obdobný nebo stejný charakter, měli mít stejné postavení a zacházení.

Reorganizační praxe v České republice naznačuje, že dlužníci vyhledávají při přípravě reorganizačních plánů poradenství advokátů, kteří mají výše zmíněné zvláštní povolení k výkonu funkce insolvenčního správce. Touto otázkou se již zabýval i Nejvyšší soud ČR, a to ve svém rozhodnutí (29 NSČR 110/2014). Dospěl k závěru, že k tomu, aby právo na volbu svého insolvenčního správce v předpřipravené reorganizaci, mohlo být naplněno, je nezbytné respektovat, že si věřitelé zvolí jako insolvenčního správce osobu, která je jim známa a se kterou mají zkušenosti.

Z uvedeného vyplývá, že není důvod bránit insolvenčním správcům, aby se účastnili přípravy reorganizačního plánu, na jehož základě se stanou správci v daném řízení. Podmínkou ovšem je, že tato účast insolvenčního správce při přípravě reorganizačního plánu sama o sobě nezapříčiní vznik osobních a individualizovaných vazeb mezi věřitelem a insolvenčním správcem a pozdější neschopnost insolvenčního správce vykonávat svoji činnost nezávisle a nestranně.

V úvodu kapitoly týkající se rozhodnutí o povolení reorganizace bylo naznačeno, že vlastní rozhodnutí soudu o povolení reorganizace obsahuje rovněž informaci o tom, za jakých podmínek mohou předložit reorganizační plán i další osoby. Tato lhůta pro předložení reorganizačního plánu pro osoby odlišné od dlužníka je 120 dnů od rozhodnutí o povolení reorganizace. V případě, že se dlužník vzdal přednostního práva sestavit reorganizační plán, měl by insolvenční soud ve vztahu k dalším osobám zvážit, jak postupovat, pokud byl z jejich strany avizován zájem reorganizační plán dlužníka sestavit.

Klíčový je v tomto případě faktor času. K výzvě adresované dalším osobám k sestavení reorganizačního plánu přistupuje insolvenční soud za stavu, kdy se dlužník nachází v úpadku nebo hrozícím úpadku a není přitom vlastními silami schopen sestavit svůj reorganizační plán. Takový stav nastává obvykle v případě, kdy se dlužník nachází ve složité ekonomické situaci. Zákonem daná lhůta 120 dnů, která je dána dalším osobám pro sestavení reorganizačního plánu, přičemž tato může být eventuelně prodloužena o dalších 120 dnů, může být pro další ekonomický osud dlužníka fatální.

Odložení rozhodnutí o reorganizačním plánu o tak dlouhou dobu může přinést dlužníkovi neřešitelné ekonomické problémy, které by později již nebyl dlužník schopen vyřešit, a které by mohly zmařit případnou realizaci reorganizačního plánu.

Nejistota v otázce způsobu řešení úpadku dlužníka přináší do obchodních vztahů nejistotu, kterou nelze udržovat dlouhodobě, pokud nemá vést k ekonomické devastaci dlužníka. Obvyklé přitom je, že za této situace vyvíjejí tlak i věřitelé.

Rozhodnutí o povolení reorganizace může dále obsahovat výrok o jiných opatřeních týkajících se majetkové podstaty a nezbytných k zajištění účelu reorganizace.

Typicky je tímto myšlen výrok, kterým insolvenční soudu potvrdí volbu osoby soudního znalce na základě rozhodnutí schůze věřitelů, výrok, vymezující lhůtu, ve které určený soudní znalec předloží znalecký posudek týkající se majetku dlužníka, který byl zahrnut do soupisu majetkové podstaty. Součástí tohoto výroku bývá také vymezení cíle znaleckého posudku. Zadání pro určeného soudního znalce může být formulováno například takto:

„Znalec provede ocenění: hodnoty plnění, které by každý věřitel obdržel, kdyby dlužníkův úpadek byl řešen konkursem, a podniku dlužníka při navrhovaném způsobu reorganizace, přičemž znalec zejména vyjde z výnosové metody a v rámci

ocenění podniku ocení části majetkové podstaty dlužníka, ke kterým je uplatněno právo na uspokojení ze zajištění.“¹⁸

Součástí rozhodnutí o povolení reorganizace je pak i výrok o odměně insolvenčního správce, který má nárok na úhradu odměny v měsíčních intervalech. A dále pak i výrok o odměně vedoucích zaměstnanců dlužníka s dispozičním oprávněním. Tuto výši v průběhu insolvenčního řízení určí insolvenční správce se souhlasem věřitelského výboru. V tomto případě jde, což je důležité mít na mysli, o pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou, a to dle § 168 a 169 Insolvenčního zákona.

Ve chvíli, kdy je u rozhodnutí o povolení reorganizace vyznačena právní moc, ruší se omezení dispozičních oprávnění dlužníka, ke kterým došlo ze zákona nebo rozhodnutím insolvenčního soudu. V tomto stupni insolvenčního řízení však není vyloučeno, aby insolvenční soudu podle stavu řízení a stavu majetkové podstaty vydal předběžné opatření, kterým dispoziční oprávnění dlužníka omezí v nezbytně nutné míře.

Obecně tedy platí, že od okamžiku zahájení insolvenčního řízení je dlužník v dispozičním oprávnění k nakládání s majetkovou podstatou omezen. Jde o jeden ze zásadních účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení. Omezení se vztahuje nejen na majetek dlužníka, ale také na majetek, který by mohl být do majetkové podstaty zahrnut, a to na základě neplatných nebo neúčinných právních úkonů dlužníka. Tato omezení se netýkají jen zcizování majetku dlužníka, ale také změny ve skladbě majetku nebo změny jeho určení.

Judikatura již stanovuje, že za úkon neúčinný vůči věřitelům by bylo možné označit úkon, kterým by dlužník zpeněžil svůj majetek sice za přiměřenou cenu, ale šlo by o majetek podstatný pro činnost obchodního závodu nebo podniku. Stejně tak je neúčinné zmenšení majetku dlužníka v rozsahu větším než zanedbatelném. Kategorie „zanedbatelný majetek“ je zde neurčitým právním pojmem, který není

¹⁸ Kozák, J., Brož, J., Dadam, A., Stanislav, A., Strnad, Z., Zrůst, L., Žižlavský, M. Insolvenční zákon. Komentář. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 1218

nikde blíže definován. Při výkladu tohoto pojmu je tedy zapotřebí vycházet z porovnání hodnoty případně zcizené věci a dalšího majetku dlužníka.

Omezení týkající se nakládání s majetkovou podstatou se netýká úkonů nutných k provozování podniku v rámci obvyklého hospodaření, k odvrácení hrozící škody, k plnění zákonné vyživovací povinnosti a ke splnění procesních sankcí.

Právní úkony, které dlužník učinil v rozporu s omezeními stanovenými v důsledku účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení, jsou vůči věřitelům neúčinné, ledaže si k nim dlužník nebo jeho věřitel předem vyžádal souhlas insolvenčního soudu. Právní úkony charakterizované jako následky jednání uskutečněných dlužníkem po zahájení insolvenčního řízení jsou řešeny cestou odpůrčích žalob, a to dle § 239 a následujících Insolvenčního zákona.

V časovém úseku před povolením reorganizace mohou být dispoziční oprávnění vyplývající z insolvenčního zákona omezena předběžným opatřením vydaným insolvenčním soudem. Takové předběžné opatření se vydává tehdy, pokud je nezbytné zabránit v době do vydání rozhodnutí o úpadku změnám v rozsahu majetkové podstaty v neprospěch věřitelů. V takovém případě může insolvenční soud i bez návrhu nařídít předběžné opatření, kterým dlužníkovi uloží, aby nenakládal s určitými věcmi nebo právy náležejícími do jeho majetkové podstaty. Rozhodnout ale také může o tom, že dlužník může nakládat s majetkovou podstatou nebo její částí pouze se souhlasem předběžného správce. Může též nařídít, aby osoby, které mají závazky vůči dlužníkovi, napříště plnění neposkytovaly dlužníkovi, ale předběžnému správci.

Standardně se takovým způsobem řeší majetek dlužníka, který je zapsán v katastru nemovitostí, v Rejstříku zástav nebo v jiných veřejných či neveřejných seznamech. V těchto případech insolvenční soud doručí stejnopis předběžného opatření také katastrálním pracovištěm příslušných katastrálních úřadů, Notářské komoře České republiky a orgánu nebo osobě, která vede jiný veřejný či neveřejný seznam.

Pokud by měl být dlužník ve svých dispozičních oprávněních omezen i po povolení reorganizace, musí o tom být vydáno samostatné rozhodnutí.

Právní úkony, které mají z hlediska nakládání s majetkovou podstatou a její správou zásadní význam, může činit dlužník s dispozičními oprávněními jen se souhlasem věřitelského výboru. Pokud by ve fázi po povolení reorganizace nebyl ustaven řádný věřitelský výbor, uděluje dlužníkovi souhlas se zásadními kroky prozatímní věřitelský výbor nebo v postavení věřitelského výboru insolvenční soud.

Úkonem zásadního významu je takový úkon, který:

- Významně mění hodnotu majetku zařazeného do majetkové podstaty
- Mění postavení věřitelů dotčených reorganizací
- Sníží významným způsobem míru uspokojení věřitelů dotčených reorganizací

Porušení této výše uvedené povinnosti má za následek odpovědnost dlužníka za škodu nebo jinou újmu, kterou tím věřitelům nebo třetím osobám způsobil. Společně a nerozdílně pak za takto způsobenou újmu ručí členové statutárního orgánu dlužníka.

Nad činností dlužníka s dispozičními oprávněními vykonává dohled insolvenční správce. Pokračuje přitom ve zjišťování majetkové podstaty a jejím soupisu. Insolvenční správce je také v průběhu reorganizace aktivně i pasivně legitimován k vedení incidenčních sporů. Kromě toho však plní i další úkoly a provádí další činnosti, které mu uložil insolvenční soud, a to zejména na základě dohledací činnosti. Insolvenční soud je oprávněn vyžadovat od insolvenčního správce zprávy a vysvětlení o jeho postupu, nahlížet do jeho účtů a konat potřebná šetření. Je oprávněn dávat insolvenčnímu správci pokyny a uložit mu, aby si vyžádal k určitým otázkám stanovisko věřitelského výboru.

Kompletní výčet všech rozhodnutí, která vydává insolvenční soud v rámci dohledací činnosti nelze uvést. Tento způsob rozhodování reaguje na konkrétní situace, které v insolvenčním řízení nastávají. Typické jsou například různé výzvy,

kteřé insolvenční soudu adresuje jednotlivým účastníkům insolvenčního řízení nebo insolvenčnímu správci. Jde o výzvy směřující k opravě a doplnění jednotlivých podání, výzvy ke splnění zákonné povinnosti stanovené insolvenčním soudem, nebo podání vysvětlení.

Lze bezesporu konstatovat, že způsob vykonávání dohledu nad postupem a činností procesních subjektů ze strany insolvenčního soudu a rozhodování v záležitostech s tím spojených je průběžnou a kontinuální činností insolvenčního soudu po celou dobu trvání insolvenčního řízení. Způsob, jakým je pak dohled vykonáván, souvisí s charakterem činnosti insolvenčního soudu. Pravomoc k dohlédací činnosti soudu je zakotvena v § 11 Insolvenčního zákona.

V rámci dispozičního oprávnění k nakládání s majetkovou podstatou lze ale míru svobody dlužníka volně rozhodovat o dispozici s majetkem korigovat. Insolvenční soud může na návrh insolvenčního správce nebo věřitelského výboru anebo i bez návrhu zakázat dlužníku s dispozičními oprávněními nakládání s majetkovou podstatou nebo může jeho oprávnění ve stanoveném rozsahu omezit. Učiní tak v zájmu věřitelů zejména tehdy, vzniknou-li pochybnosti o poctivém jednání nebo odborné způsobilosti dlužníka nebo osob jednajících jeho jménem.

Učiní tak zejména v případech, kdy je to v zájmu ochrany věřitelů nebo panují pochybnosti o poctivém záměru.

Samostatnou otázkou je i to, do jak míry jsou omezena oprávnění dlužníka co se týče výkonu funkce ve statutárních orgánech. Rozhodnutím o povolení reorganizace se totiž pozastavuje výkon funkce valné hromady, případně schůze dlužníka a místo valné hromady nebo členské schůze dlužníka rozhoduje v její působnosti ustanovený insolvenční správce.

Tato omezení působnosti se týkají společností s ručením omezeným (zde jsou statutárními orgány jednatelé), akciových společností (zde je statutárním orgánem představenstvo) a družstva (zde je statutárním orgánem rovněž představenstvo). V případě komanditní společnosti a veřejné obchodní společnosti jsou statutárními orgány všichni společníci (komplementáři).

Oprávnění těchto všech výše uvedených obchodních společností přechází tedy na insolvenčního správce, a to i přesto, že valná hromada i členská schůze jsou kolektivními orgány. K navrácení do původního stavu tak dojde až s účinností reorganizačního plánu. O další své pravomoci je valná hromada i členská schůze po rozhodnutí o povolení reorganizace povinna se dělit s věřitelským výborem. Jde o právo jmenovat nebo volit a odvolávat členy statutárního orgánu dlužníka a dozorčí rady dlužníka. K účinnosti tohoto rozhodnutí se však vyžaduje souhlas věřitelského výboru.

„Insolvenční správce přebírá rozhodnutím o povolení reorganizace výkon funkce a působnost valené hromady nebo členské schůze dlužníka. Tím zákon brání možnosti blokovat neustálými žalobami na platnost valené hromady insolvenční řízení.“¹⁹

Jde-li však o reorganizaci povolenou na základě návrhu na povolení reorganizace podaného věřitelem nebo nemá-li dlužník právo sestavit reorganizační plán, náleží právo jmenovat nebo volit a odvolávat členy statutárního orgánu dlužníka a dozorčí rady dlužníka věřitelskému výboru.

Tato opatření mají za cíl posílit vliv věřitelů na obsazení statutárních a dozorčích orgánů dlužníka. Dynamiku reorganizaci tak tímto dávají věřitelé a ne dlužník. Tento koncept vychází z myšlenky, že pokud je insolvenční řízení zahájeno a reorganizace povolena na návrh věřitele, lze oprávněně pochybovat o manažerských kvalitách managementu dlužníka. Dále zákon umožňuje i vyměnit management dlužníka v případě, pokud dlužník ztratí právo sestavit reorganizační plán.

2.5. Věřitelé a jejich skupiny

Podle insolvenčního zákona se reorganizace účastní přihlášení věřitelé, věřitelé s pohledávkami za majetkovou podstatou a věřitelé jim na roveň postavení.

¹⁹ Hášová, J., Moravec, T. a kol. Insolvenční zákon. Komentář. 3 vydání. Praha : C.H.Beck, 2017, s. 1244

Podle výše uvedeného je tedy insolvenčního řízení účasten věřitel, který uplatnil svůj nárok přihláškou pohledávky nebo zákonným postupem, kterým se uplatňuje pohledávka za majetkovou podstatou nebo pohledávkou postavenou jí na roveň.

Věřitelé přitom podávají přihlášky pohledávek u insolvenčního soudu od zahájení insolvenčního řízení až do uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku. K později podaným přihláškám soud nepřihlíží.

Jinou lhůtu ale mají věřitelé, jejichž pohledávka má svůj původ ve vykonatelných nárocích na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem.

Tyto typy přihlášek mohou být uplatněny kdykoli v průběhu insolvenčního řízení, a to za podmínky, že v trestním řízení o tomto trestném činu byl zajištěn majetek v majetkové podstatě dlužníka a přihláška pohledávky byla podána v době, kdy zajištění podle trestního řádu trvá.

K obecným náležitostem přihlášek pohledávek lze uvést, že se přihlašují i pohledávky přiznané v nalézacím řízení a pohledávky, které jsou předmětem výkonu rozhodnutí nebo exekuce soudním exekutorem. Přihlašují se rovněž pohledávky nesplatné nebo pohledávky vázané na podmínku. Pohledávky věřitelů vázané na splnění rozvazovací podmínky se považují v insolvenčním řízení za nepodmíněné, dokud rozvazovací podmínka není splněna. Na pohledávky věřitelů vázané na splnění odkládací podmínky nemá zahájení insolvenčního řízení vliv.

Druhý typ přihlašovaných pohledávek se týká pohledávek takzvaně zapodstatových a jim na roveň postavených. Tyto typy pohledávek se uplatňují písemně vůči osobě s dispozičními oprávněními. O uplatnění takové pohledávky věřitel současně vždy vyrozumí insolvenčního správce. Výčet pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim na roveň postavených obsahují § 168 a 169 Insolvenčního zákona.

Za věřitele dlužníka se při reorganizaci považují i společníci a členové dlužníka. Pohledávkou těchto osob je jejich právo vyplývající z jejich účasti ve společnosti nebo v družstvu. Tento typ pohledávek se ale neuspokojuje. Nároky jsou ze zákona hodnoceny jako nulové. Výše těchto podílů na základním kapitálu dlužníka je použitelná pouze při hlasování této skupiny věřitelů o reorganizačním plánu.

Pokud bude úpadek dlužníka řešen reorganizací, budou průběh přezkumného jednání, popěrné úkony insolvenčního správce a dlužníka a otázka nákladů incidenčních sporů řešeny v rámci obecné úpravy platné pro insolvenční řízení. Výjimku bude ale představovat popěrný úkon dlužníka, který by měl mít stejné dopady jako popěrný úkon insolvenčního správce.

Je zde ovšem ještě zapotřebí rozlišovat, kdy proběhne přezkumné jednání, tedy zda před schůzí věřitelů, kde by mělo být hlasováno o návrhu na povolení reorganizace nebo až po vydání usnesení insolvenčního soudu o povolení reorganizace, a to zejména s ohledem na počítání lhůt pro podání incidenční žaloby. Zde je zapotřebí zdůraznit, že insolvenční zákon nemá vlastní úpravu pro počítání lhůt a tedy se postupuje podle příslušných ustanovení občanského soudního řádu, a to konkrétně § 57 Občanského soudního řádu. Bez ohledu na skutečnost, zda se přezkumné jednání koná před nebo až po vydání rozhodnutí insolvenčního soudu o povolení reorganizace musí insolvenční správce při popěrném úkonu dlužníka oznámit věřiteli popření jeho pohledávky dlužníkem.

Pokud by při řešení úpadku reorganizací byla popřena nevykonatelná pohledávka pouze dlužníkem, bude věřitel v rámci incidenční žaloby žalovat pouze dlužníka, tedy ne i insolvenčního správce.

Obdobně platí rovněž pravidla při popírání vykonatelné přihlášky pohledávky přiznané pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu. Dlužník může jako důvod popření její pravosti nebo výše v reorganizaci uplatnit jen skutečnosti, které jsou důvodem pro zastavení výkonu rozhodnutí nebo exekuce proto, že pohledávka zanikla nebo je promlčená.

Poměrně striktní pravidla pak platí u popření pohledávky přihlášeným věřitelem. Popěrný úkon věřitele nemá v insolvenčním řízení neomezenou platnost a nemá po dobu trvání reorganizace vliv na zjištění popřené pohledávky. Věřitel, jehož pohledávka byla řádně popřena jiným věřitelem, však vždy musí počítat s tím, že proces reorganizace může být před svým ukončením rozhodnutím insolvenčního soudu přerušen a úpadek dlužníka bude nadále řešen konkursem. Okamžikem účinnosti takového rozhodnutí se stane popěrný úkon věřitele účinným a jeho účinky budou stejné jako popěrné účinky insolvenčního správce.

Jednou z nejpodstatnějších skutečností ovlivňující výsledek hlasování o reorganizačním plánu je rozdělení věřitelů dlužníka, kteří se účastní reorganizace do skupin pro účely hlasování o reorganizačním plánu. Výsledkem by mělo být rozdělení věřitelů do skupin, pro které bude charakteristické to, že v každé skupině budou věřitelé se zásadně shodným právním postavením a se zásadně shodnými hospodářskými zájmy.

Rozdělení věřitelů do jednotlivých skupin obsahuje reorganizační plán a provádí jej předkladatel reorganizačního plánu. Rozdělení věřitelů do skupin by mělo respektovat tato kritéria:

- Shodné právní postavení věřitelů zařazených do jedné skupiny (například věřitelé s pohledávkami z neuhrazených mzdových pohledávek, věřitelé z obchodního styku, orgány státní správy).
- Shodné hospodářské zájmy věřitelů jedné skupiny (například orgány státní správy sledují obdobný hospodářský zájem, obdobně dodavatelé médií pro podnik dlužníka).

Samostatnou skupinou jsou pak zejména:

- každý zajištěný věřitel,
- věřitelé uvedení v § 335 IZ, tedy společníci a členové dlužníka, kdy se za jejich pohledávku považuje právo vyplývající z jejich účasti ve společnosti,
- věřitelé, jejichž pohledávky nejsou reorganizačním plánem dotčeny

„Předkladatel reorganizačního plánu musí nejen provést rozdělení věřitelů do skupin dle výše uvedených kritérií, ale musí také uvést důvody pro zřízení jednotlivých skupin. Věřitel, případně věřitelé, kteří souhlasí s nižším uspokojením, než na které by mu připadlo při řešení úpadku dlužníka konkursem, musí být uvedeni v samostatné skupině.“²⁰

Pohledávky nedotčené reorganizačním plánem jsou definovány tak, že:

- se v reorganizačním plánu nezmění především výše a splatnost pohledávky věřitele oproti stavu před zahájením insolvenčního řízení,
- nastane fikce nedotčenost pohledávky věřitele v důsledku písemného prohlášení věřitele - držitele konkrétní pohledávky.

Účinkem usnesení o povolení reorganizace je pak mimo jiné navrácení splatnosti závazků dlužníka do původních termínů, a to včetně běžných úroků

Lze tedy shrnout, že mezi pohledávky nedotčené reorganizačním plánem budou zahrnuty převážně pohledávky za majtkovou podstatou a pohledávky jim na roveň postavené. Jednou z podmínek pro schválení reorganizačního plánu insolvenčním soudem je pak jejich úhrada nebo dostatečné zajištění jejich úhrady ihned po účinnosti schváleného reorganizačního plánu.

Odůvodněnost a vhodnost rozdělení věřitelů do jednotlivých skupin posoudí insolvenční soud při schvalování reorganizačního plánu. Toto rozdělení však ještě nemusí být definitivní. Test rozdělení věřitelů provede insolvenční soud.

Platí tedy, že na základě návrhu věřitele nebo případně i předkladatele reorganizačního plánu může insolvenční soud rozhodnout o zařazení věřitele do jiné skupiny. Soud tak přitom učiní před vlastním schválením reorganizačního plánu.

²⁰ Kozák, J., Brož, J., Dadam, A., Stanislav, A., Strnad, Z., Zrůst, L., Žižlavský, M. Insolvenční zákon. Komentář. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 1245

Zde je zapotřebí upozornit na určité specifikum věci, a to skutečnost, že proti rozhodnutí soudu o zařazení věřitele do jiné skupiny nejsou přípustné opravné prostředky. Zákonodárce tak v tomto případě upozadil práva účastníků insolvenčního řízení na podání řádného opravného prostředku ve prospěch vůle nenarušovat reorganizační proces v jeho rozhodující fázi. Použití opravného prostředku by totiž mohlo reorganizační proces v jeho klíčové fázi prodloužit.

2.6. Reorganizační plán

„Reorganizační plán lze označit za projekt reorganizace, který je pro všechny dotčené subjekty (a hlavně pro dlužníka) závazný. Právní úprava počítá také se změnou plánu v případě, že v průběhu jeho naplňování nastane potřeba takového kroku.“²¹

Reorganizační plán vymezuje právní postavení dotčených osob v důsledku povolené reorganizace, a to na základě opatření sledujících ozdravení provozu dlužníkovu podniku a uspořádání vzájemných vztahů mezi dlužníkem a jeho věřiteli.

Průběh reorganizace povolené insolvenčním soudem se odvíjí od reorganizačního plánu. Zde je zapotřebí vymezit, jaké osoby jsou reorganizačním plánem dotčeny. Jde tak především o dlužníka, dále pak věřitele, kteří své pohledávky uplatnili přihláškou pohledávky, věřitele z pohledávek za majetkovou podstatou a jim na roveň postavených a věřitele z pohledávek, které se v insolvenčním řízení neuspokojují. Opatření, která mají dle reorganizačního plánu vést k ozdravení dlužníkovu podniku, demonstrativně vypočítává zákon a budou uvedena v pozdějších kapitolách této práce.

Reorganizační plán se předkládá insolvenčnímu soudu. Po jeho předložení nesmí nikdo až do zprávy o reorganizačním plánu vyvíjet činnost směřující k jeho

²¹ Kozák, J., Budín, P., Dadam, A., Pachel, L. Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář. ASPI, a.s., 2008, s. 449

přijetí nebo odmítnutí. Předkladatel je povinen zdržet se všech činností, které jsou v rozporu s reorganizačním plánem nebo které jinak ovlivňují jeho splnění.

Předložením reorganizačního plánu soudu je dlužník omezen při nakládání s majetkovou podstatou, neboť dle zákona nesmí činit nic, čím by mohl ohrozit splnění reorganizačního plánu, o čemž již bylo pojednáno výše.

Jak již bylo uvedeno, přednostní právo sestavit reorganizační plán má dlužník, i když návrh na povolení reorganizace podal některý přihlášený věřitel. Může jej předložit současně s návrhem na povolení reorganizace anebo ve lhůtě 120 dnů od rozhodnutí o povolení reorganizace. Tato lhůta může být insolvenčním soudem k návrhu dlužníka přiměřeně prodloužena, nejdéle však o 120 dnů.

Sestavení reorganizačního plánu je tak vnímáno jako další krok v procesu reorganizace po vydání rozhodnutí insolvenčního soudu o povolení reorganizace. Přednostní právo sestavit reorganizační plán však nemá dlužník, který insolvenčnímu soudu oznámil, že reorganizační plán předložit nehodlá a ani dlužník, jehož věřitelé se tak usnesli na schůzi věřitelů.

Vyjdou-li najevo skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dlužník v sestavování reorganizačního plánu řádně nepokračuje, že postupuje způsobem, kterým může reorganizaci zmařit, nebo že zajištěným věřitelům neplatí úroky, může insolvenční soud i bez návrhu rozhodnout o zkrácení nebo ukončení lhůty 120 dnů, která je dána pro sestavní reorganizačního plánu.

Pro průběh celého insolvenčního řízení je podstatné, aby o schválení reorganizačního plánu bylo rozhodnuto v relativně krátké době. V opačném případě bude úspěšné řešení úpadku dlužníka nebo hrozícího úpadku, významně ohroženo, a to zejména pokud jde o míru uspokojení zjištěných pohledávek.

Reorganizační plán jako takový obsahuje vždy:

- rozdělení věřitelů do skupin, s určením, jak bude nakládáno s pohledávkami věřitelů v jednotlivých skupinách, toto rozdělení přitom provádí předkladatel reorganizačního plánu,
- určení způsobu reorganizace,

- určení opatření k plnění reorganizačního plánu, zejména z hlediska nakládání s majetkovou podstatou, a s určením osob, které s ní mohou nakládat, včetně rozsahu jejich práv k nakládání s ní,
- údaj o tom, zda bude pokračovat provoz dlužníkovy podniku nebo jeho části a za jakých podmínek,
- uvedení osob, které se budou podílet na financování reorganizačního plánu nebo převezmou některé dlužníkovy závazky anebo zajistí jejich splnění, včetně určení rozsahu, v němž jsou ochotny tak učinit,
- údaj o tom, zda a jak reorganizační plán ovlivní zaměstnanost v dlužníkově podniku, a o opatřeních, která mají být v tomto směru uskutečněna, zejména pak s uvedením konkrétních opatření, včetně uvedení počtu zaměstnanců, kteří budou muset být propuštěni, případně přijati nebo budou při fúzi dlužníka přecházet k jinému zaměstnavateli,
- údaj o tom, zda a jaké závazky vůči věřitelům bude mít dlužník po skončení reorganizace. Výjimku zde přitom tvoří pohledávky nedotčené reorganizací, které budou uhrazeny ve své původní výši termínech splatnosti.

Specifickou záležitostí v reorganizačním plánu je navržený způsob řešení, jak je zajištěno splnění pohledávek, ohledně kterých dosud nebyl skončen incidenční spor, a pohledávek vázaných na odkládací podmínku. Klíčová je také modelace toho, jaká je výše částky určené k uspokojení těchto pohledávek pro každou skupinu věřitelů, do které byly zařazeny, a jaká je celková výše částky určené k uspokojení těchto pohledávek podle reorganizačního plánu.

V reorganizačním plánu je přitom zapotřebí myslet i na takové věci, že například incidenční spory, kterými jsou myšleny například spory o pravost a pořadí pohledávek, budou dobíhat ještě v průběhu plnění reorganizačního plánu. Budou-li pak na základě pravomocných rozhodnutí vydaných v incidenčních řízeních popřené pohledávky považovány za zjištěné, musejí být dlužníkem v reorganizaci uspokojeny stejnou měrou, jako jiné pohledávky stejné skupiny. I na to je zapotřebí vytvářet rezervy.

Obdobně, jako u sporných pohledávek, jejichž existence se odvíjí od výsledku incidenčního sporu, musí být zajištěno uspokojení pohledávek podmíněných. Výše uvedené by mělo beze zbytku respektovat jednu ze zásad insolvenčního řízení, a to rychlost a nejvyšší možnou míru uspokojení věřitelů.

Finanční prostředky na úhradu výše uvedených sporných pohledávek nebo pohledávek vázaných na podmínku by měly být deponovány.

Za zcela samozřejmé se pak považuje to, že reorganizační plán musí být sestaven tak, aby údaje v něm obsažené věrně zobrazovaly ekonomické a právní možnosti dlužníka. Toto je totiž základním předpokladem přijetí reorganizačního plánu věřiteli a jeho schválení insolvenčním soudem. Pokud toto není respektováno, může to ve svém důsledku vést až k přeměně reorganizace v konkurs.

Obsah reorganizačního plánu upravuje vyhláška číslo 191 ze dne 27. června 2017. Reorganizační plán obsahuje tyto nedílné náležitosti a v tomto pořadí, jak je uvedená vyhláška vymezuje:

- označení „Reorganizační plán“,
- označení insolvenčního soudu a spisovou značku, pod níž je insolvenční řízení vedeno, je-li reorganizační plán předkládán po zahájení insolvenčního řízení,
- označení dlužníka,
- označení předkladatele reorganizačního plánu, jde-li o osobu odlišnou od dlužníka,
- popis dlužníkovy podnikání a příčin vzniku dlužníkovy úpadku nebo hrozícího úpadku,
- přehled majetku dlužníka; majetek, který je předmětem zajištění, musí být uveden zvlášť,
- výčet předpokladů pro schválení reorganizačního plánu a podmínek přípustnosti reorganizace podle § 316 odst. 4 a 5 insolvenčního zákona, jejichž splnění se předkladatel dovolává, s uvedením skutečností, na základě nichž předkladatel jejich splnění dovozuje,

- popis všech závazků dlužníka; věřitelé se rozdělují do skupin s určením, jak bude nakládáno s pohledávkami věřitelů v jednotlivých skupinách a v jakém rozsahu budou uspokojeny,
- určení způsobu reorganizace a určení opatření k plnění reorganizačního plánu, údaj o tom, zda bude pokračovat provoz dlužníkovy podniku nebo jeho části a za jakých podmínek, údaj o tom, zda a jak reorganizační plán ovlivní zaměstnanost v dlužníkově podniku, a údaj o opatřeních, která mají být uskutečněna,
- uvedení osob, které se budou podílet na financování reorganizačního plánu nebo převezmou některé dlužníkovy závazky nebo zajistí jejich splnění, včetně určení rozsahu, v němž jsou ochotny tak učinit,
- údaj o tom, zda a které závazky vůči věřitelům bude mít dlužník po skončení reorganizace,
- seznam příloh a
- datum a podpis.

Výčet možných způsobů řešení reorganizace je velmi široký a variabilní. Podstatný rozdíl oproti neformální reorganizaci nebo spíše řečeno restrukturalizaci je v tom, že reorganizace probíhá pod kontrolou věřitelů, kteří jednají aktivně a je sledován jejich společný zájem na co nejvyšším uspokojení. Insolvenční zákon způsoby, jak lze dosáhnout reorganizace, uvádí pouze ve formě demonstrativního výčtu. Navržená opatření nemusí být vždy zcela konkrétní a jasně vymezená.

„Spektrum možných způsobů provedení reorganizace je velmi široké a v principu jsou stejné, jako u neformální restrukturalizace. také v reorganizaci je třeba zajistit financování provozu závodu dlužníka, provádí se restrukturalizace pohledávek věřitelů, lze prodat aktiva korporace nebo jejich část.“²²

Reorganizaci lze provést zejména prostřednictvím těchto opatření:

²² Kozák, J., Brož, J., Dadam, A., Stanislav, A., Strnad, Z., Zrůst, L., Žižlavský, M. Insolvenční zákon. Komentář. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 1258

- Restrukturalizací pohledávek věřitelů, spočívající v prominutí části dluhů dlužníka včetně jejich příslušenství nebo v odkladu jejich splatnosti. K restrukturalizaci pohledávek věřitelů, a tedy potažmo k zániku části dluhů dlužníka, dochází v reorganizaci vždy. Lze tedy říct, že pokud by byl dlužník schopen hradit řádně a včas všechny své dluhy, tak by se nemusel reorganizovat. Konkrétní podobu této restrukturalizace navrhuje předkladatel v reorganizačním plánu. Ve své podstatě je tak reorganizační plán návrhem na uzavření vícestranné smlouvy *sui generis*. Účinností reorganizačního plánu se tak mění kapitálová struktura dlužníka. Jeho dluhy tak zanikají v rozsahu, ve kterém jsou popsány v reorganizačním plánu.
- Prodejem celé majetkové podstaty nebo její části anebo prodejem dlužníkovu podniku. V praxi může jít o majetek, který nemusí zcela souviset s podnikatelskou podstatou dlužníka. Smyslem tohoto postupu může být očištění podniku dlužníka od aktiv, která se prodávají lépe odděleně, nebo jež by mohla například kvůli své podstatě prodej komplikovat a zatěžovat.
- Vydáním části dlužníkových aktiv věřitelům nebo převodem těchto aktiv na nově založenou právnickou osobu, ve které mají věřitelé majetkovou účast. Převod může být učiněn přímo na věřitele, nebo na novou korporaci, ve které mají věřitelé účast. V každém jednotlivém případě je přitom o specifické řešení, založení na konkrétní podobě reorganizačního plánu.
- Fúzí dlužníka - právnické osoby s jinou osobou nebo převodem jeho jmění na společníka se zachováním nebo změnou práv třetích osob, připouštějí-li to právní předpisy o hospodářské soutěži. Fúze obchodní společnosti nebo družstva je od 1.7.2008 upravena zákonem č. 125/2008 Sb., o přeměně obchodních společností a družstev, který nahradil původní právní úpravu zakotvenou v obchodním zákoníku.

Vydáním akcií nebo jiných cenných papírů dlužníkem nebo novou právnickou osobou, ve které mají věřitelé účast. Taková emise akcií nebo jiných cenných papírů umožňuje takzvanou ekvitní přenesenou reorganizaci, ve které se pozice původních majitelů korporace přenesou na nového investora. Do 1.7.2017 existovala možnost, aby věřitelé v koncernu podpořili úvěrem dlužníka ve skupině. Od výše uvedeného datumu však reorganizace ve skupině skončily. Koncernová

věřitelé tak ztratili motivaci financovat insolventní společnost ze skupiny a ve svém důsledku tak vzrostl význam externích investorů.

Mezi cenné papíry zde tak řadíme akcie, zatímní listy, podílové listy, dluhopisy, opční listy, směnky, šeky, skladištní listy a zemědělské skladní listy. Insolvenční zákon tak počítá s kombinací jednotlivých postupů uvedených v demonstrativním výčtu.

Zajištěním financování provozu dlužníkovy podniku nebo jeho části. Reorganizace dlužníkovy podniku tak v zásadě není možná bez udržení provozu jeho závodu. K tomu je tedy logicky nezbytné mít zajištěné financování. Což platí dvojnásobně pro střední a velké korporace. Zejména pro ně byl vytvořen model předpřipravené reorganizace, který umožňuje na minimum zkrátit kritické období.

Mezi další opatření k reorganizaci patří například také:

- Změna zakladatelského dokumentu nebo stanov anebo jiných dokumentů upravujících vnitřní poměry dlužníka.
- V reorganizačním plánu může být uplatněno i více ze základních opatření, pokud to jejich povaha připouští. U věřitelů, do jejichž práv reorganizační plán zasahuje, se v reorganizačním plánu uvede, o jakou částku je jejich pohledávka snížena nebo po jakou dobu bude trvat odklad její splatnosti nebo vykonatelnosti anebo v čem spočívají jiné zásahy do práv věřitelů.

Každý z výše navrhovaných typů reorganizace vyžaduje konkrétní doklady, které se k reorganizačnímu plánu přikládají. V případě změn zakladatelských dokumentů to je nové znění zakladatelského dokumentu nebo stanov, dále pak prohlášení osob ochotných financovat provedení reorganizačního plánu nebo převzít některé z dlužníkových závazků anebo je zajistit.

Zde je zapotřebí, aby bylo uvedeno v jakém rozsahu se třetí osoby zavazují. Lze zmínit i například prohlášení dlužníkovy manžela, že souhlasí s použitím majetku ve společném jmění manželů, má-li být podle reorganizačního plánu tento majetek použit.

Předkladatel reorganizačního plánu zpracuje zprávu o reorganizačním plánu, jinak řečeno zprávu o navrhovaném postupu, která musí obsahovat dostatečné informace o návrhu reorganizačního plánu. Součástí této zprávy je reorganizační plán nebo jeho shrnutí a zhodnocení jeho dopadu na věřitele.

V principu jde o to, aby díky těmto informacím měli věřitelé určité skupiny dostatečné informace o tom, aby se mohli rozhodnout ohledně přijetí či nepřijetí reorganizačního plánu.

Své obsahové náležitosti má také zpráva o reorganizačním plánu. Tato se člení do následujících částí:

Část 1 - Úvodní strana,

Část 2 - Obsah,

Část 3 - Procesní upozornění,

Část 4 - Stručné shrnutí účinků reorganizačního plánu,

Část 5 - Popis dlužníkovy podnikání,

Část 6 - Dosavadní průběh insolvenčního řízení,

Část 7 - Majetek dlužníka,

Část 8 - Závazky dlužníka,

Část 9 - Navrhované podnikání a financování dlužníka,

Část 10 - Dopady reorganizace na věřitele a další osoby,

Část 11 - Pravděpodobné uspokojení věřitelů v konkursu dlužníka,

Část 12 - Daňové dopady na věřitele a společníky dlužníka,

Část 13 - Účast dalších osob,

Část 14 - Rizikové faktory,

Část 15 - Předpoklady pro schválení reorganizačního plánu soudem,

Část 16 - Opravné prostředky,

Část 17 - Zdroje informací obsažených ve zprávě o reorganizačním plánu a

Část 18 - Prohlášení a podpis předkladatele reorganizačního plánu

Formulář zprávy o plnění reorganizačního plánu pak obsahuje:

- označení „Zpráva o plnění reorganizačního plánu“,
- označení insolvenčního soudu a spisovou značku, pod níž je insolvenční řízení vedeno,
- označení dlužníka,
- označení předkladatele zprávy o plnění reorganizačního plánu,
- období, za které je zpráva o plnění reorganizačního plánu předkládána,
- datum vyhotovení,
- den zahájení insolvenčního řízení, datum vydání rozhodnutí o úpadku, rozhodnutí o povolení reorganizace, usnesení o schválení reorganizačního plánu; datum nabytí právní moci a okamžik účinnosti rozhodnutí o úpadku, rozhodnutí o povolení reorganizace, usnesení o schválení reorganizačního plánu,
- okamžik zveřejnění usnesení o schválení změny reorganizačního plánu, datum právní moci a okamžik účinnosti tohoto usnesení, jestliže došlo ke změně reorganizačního plánu,
- bližší údaje o přihlášených pohledávkách, v následující struktuře:
 1. celková výše přihlášených zajištěných a nezajištěných pohledávek,
 2. celková výše zajištěných a nezajištěných pohledávek přezkoumaných na přezkumném jednání,
 3. celková výše popřených zajištěných a nezajištěných pohledávek a
 4. celková výše zjištěných zajištěných a nezajištěných pohledávek,
- přehled pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim postavených na roveň včetně odhadu celkové výše pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim postavených na roveň, které vzniknou během plnění reorganizačního plánu,

- přehled rozdělení věřitelů do skupin s uvedením celkové výše pohledávek připadající na každou skupinu a odkaz na část reorganizačního plánu obsahující popis všech závazků dlužníka, která obsahuje rozdělení věřitelů do skupin s určením, jak bude nakládáno s jejich pohledávkami v jednotlivých skupinách a v jakém rozsahu budou uspokojeny,
- přehled míry uspokojení přihlášených věřitelů a míry uspokojení věřitelů podle skupin, a to v následujícím členění:
 1. celková míra uspokojení věřitelů stanovenou reorganizačním plánem,
 2. dosažená míra uspokojení přihlášených věřitelů za období, za které je zpráva o plnění reorganizačního plánu podávána,
 3. dosažená míra uspokojení přihlášených věřitelů od okamžiku účinnosti reorganizačního plánu a
 4. odhadovaná míra uspokojení přihlášených věřitelů při řešení úpadku dlužníka konkursem,
- přehled incidenčních sporů, a to v následujícím členění:
 1. seznam účastníků řízení o incidenčních sporech s výjimkou osoby s dispozičními oprávněními,
 2. odkaz na událost v insolvenčním rejstříku,
 3. senátní značku incidenčního sporu,
 4. druh incidenčního sporu a
 5. údaj o tom, zda byl incidenční spor pravomocně skončen,
- bližší údaje o hospodářské situaci dlužníka,
- bližší údaje o základních opatřeních k plnění reorganizačního plánu sledujících ozdravení provozu dlužníkovy podniku,
- údaje o počtu zaměstnanců dlužníka v pracovním poměru a zaměstnanců činných na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, a to ke dni zahájení insolvenčního řízení, k okamžiku účinnosti reorganizačního plánu a k poslednímu dni období, za které je zpráva o plnění reorganizačního plánu podávána,
- údaj o vlivu reorganizačního plánu na zaměstnanost v dlužníkově podniku,
- údaj o pokračování provozu dlužníkovy podniku,
- ocenění majetkové podstaty podle § 153 Insolvenčního zákona,

- odkaz na část reorganizačního plánu obsahující popis dlužníkovy podnikání a příčin vzniku dlužníkovy úpadku nebo hrozícího úpadku, odkaz na část reorganizačního plánu obsahující výčet předpokladů pro schválení reorganizačního plánu a podmínek přípustnosti
- seznam příloh a
- datum a podpis.

K projednání reorganizačního plánu a hlasování o jeho přijetí dochází na schůzi věřitelů, která je svolána jen za tímto účelem. O přijetí reorganizačního plánu se v takovém případě hlasuje ve skupinách věřitelů, stanovených reorganizačním plánem.

Existuje však zde výjimka, a to v případě, kdy mimo schůzi věřitelů hlasovala o přijetí reorganizačního plánu každá jím stanovená skupina věřitelů. V takovém případě insolvenční soud chůzi věřitelů k projednání a přijetí reorganizačního plánu nesvolá nebo již svolanou schůzi věřitelů zruší.

Mimo schůzi věřitelů mohou věřitelé hlasovat tehdy, pokud měli před podáním návrhu na povolení reorganizace nebo i před podáním insolvenčního návrhu možnost seznámit se s informacemi, které svým obsahem a rozsahem odpovídají informacím, které musí být obsaženy ve zprávě o reorganizačním plánu.

Hlasy řádně vyjádřené včas a mimo schůzi věřitelů na hlasovacích lístcích mají stejnou váhu jako hlasy vyjádřené na schůzi věřitelů.

Hlasování prostřednictvím hlasovacího lístku, jehož jednotná podoba je striktně dána, nesmí obsahovat žádný jiný procesní úkon. Z hlasovacího lístku tak musí být patrné, jak věřitel hlasoval. Pravost podpisu věřitele na hlasovacím lístku musí být úředně ověřena (aktuální podoba hlasovacího lístku bude uvedena v závěru práce ve vzorech a formulářích).

O přijetí reorganizačního plánu hlasují věřitelé po skupinách. Reorganizační plán musí být přijat každou skupinou nebo musí nastat fikce přijetí. Platí, že při hlasování v rámci každé skupiny je uplatňována zásada dvou souběžně uplatňovaných kritérií, a to:

- Většina členů skupiny
- Většina počítaná podle výše pohledávek zařazených do jedné skupiny

Jeden věřitel ale nemusí být pouze členem jedné skupiny dané reorganizačním plánem. Má-li věřitel více pohledávek zařazených do různých skupin, hlasuje prostřednictvím každé takové pohledávky v těchto skupinách zvlášť.

Věřitel je přitom po zahájení insolvenčního řízení omezen při svých úkonech vůči dlužníkovi. To může ve svém důsledku vést až k tomu, že by se k jeho hlasu nemuselo přihlížet nebo by se případně hlasování opakovala.

Kladné rozhodnutí insolvenčního soudu o reorganizačním plánu je podmíněno splněním předem daných a konkrétních podmínek. Reorganizační plán musí být v souladu s právními předpisy, tedy měl by zejména respektovat zásady insolvenčního řízení, rozdělení věřitelů do skupin, rovný přístup k věřitelům každé věřitelské skupiny.

Reorganizačním plánem by pak za žádných okolností neměl být sledován nepoctivý záměr a měla by jej výše uvedeným počtem hlasů schválit každá ze skupin.

Další z nezbytných podmínek pro schválení reorganizačního plánu je, že každý věřitel získá podle navrženého reorganizačního plánu plnění, jehož celková současná hodnota je ke dni účinnosti reorganizačního plánu stejná nebo vyšší než hodnota plnění, které by zřejmě obdržel, kdyby dlužníkův úpadek byl řešen konkursem. Tuto podmínku lze obejít pouze tak, že by věřitel souhlasil s nižším plněním. Porovnání míry uspokojení by mělo vzejít ze znaleckého posudku. Souhlas konkrétního věřitele s nižším uspokojením nesmí narušit spravedlivé a rovné uspokojení v rámci jedné skupiny věřitelů.

„Podmínka výnosnosti, v teorii též formulovaná jako tzv. test nejlepšího zájmu, je založena na zkoumání, zda každý věřitel podle reorganizačního plánu získá plnění, jehož celková současná hodnota je ke dni účinnosti reorganizačního

plánu stejná nebo vyšší než hodnota plnění, které by zřejmě obdržel, kdyby dlužníkův úpadek byl řešen konkursem“.²³

Tím ale výčet podmínek nezbytných pro schválení reorganizačního plánu soudem nekončí. Pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim na roveň postavené mají být uhrazeny nebo mají být podle reorganizačního plánu uhrazeny ihned poté, co se reorganizační plán stane účinným. To ale neplatí v případě, že by se dlužník a věřitelé dohodli jinak.

V tomto případě jde o pohledávky, které mají původ svého vzniku po rozhodnutí o úpadku a které se vztahují přímo či nepřímo k provozu dlužníkovy podniku, přičemž reorganizační plán musí dát jasnou odpověď na otázku, jaký je zdroj těchto pohledávek.

Nesouhlas věřitelských skupin lze nahradit úvahou insolvenčního soudu. I zde jsou ale dány jasně vymezené podmínky, a to, že:

- souhlas s reorganizačním plánem vyslovila alespoň jedna skupina věřitelů určená v reorganizačním plánu,
- věřitelé uvedení ve skupinách, které nesouhlasily s reorganizačním plánem, budou se svými zjištěnými pohledávkami uspokojeni stejnou měrou.

U zajištěných věřitelů lze reorganizační plán považovat za spravedlivý, pokud bude na základě reorganizačního plánu zajištění věřitel nahrazeno stejně hodnotným zajištěním. Ve stejném pořadí jako zajištění, které bylo uplatněno.

Reorganizační plán se považuje ve vztahu ke každé skupině zajištěných věřitelů, která ho nepřijala, za spravedlivý, mají-li podle něj věřitelé takové skupiny získat k zajištění svých pohledávek stejný nebo obdobný druh zajištění, v témže pořadí, ke stejnému nebo obdobnému majetku dlužníka, případně k jinému majetku dlužníka nejméně stejné hodnoty, stanovené ke dni účinnosti reorganizačního plánu

²³ Rozhodnutí VS Praha 3 VSPH 699/2010-B-123 ve věci KSPH 38 INS 4558/2009

a obdržet plnění, jehož současná hodnota ke dni účinnosti reorganizačního plánu se bude rovnat nejméně hodnotě zajištění stanovené ve znaleckém posudku.

Ve vztahu k nezajištěným věřitelům lze reorganizační plán považovat za spravedlivý, pokud nabídne uspokojení zjištěné nezajištěné přihlášky pohledávky ve výši jistiny včetně úroků, které přirostly k pohledávce od okamžiku jejího vzniku.

Proti rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu mohou podat odvolání jen ti z věřitelů, kteří hlasovali pro odmítnutí reorganizačního plánu. Věřitelé, kteří nejsou reorganizačním plánem dotčeni, nejsou aktivně legitimováni k podání odvolání do usnesení o schválení reorganizačního plánu.

2.7. Provádění Reorganizačního plánu a skončení reorganizace

Reorganizační plán je podle dikce § 352 Insolvenčního zákona účinný, jakmile rozhodnutí o jeho schválení nabylo právní moci, nebyla-li reorganizačním plánem jeho účinnost odložena na pozdější dobu nebo nerozhodl-li o jeho pozdější účinnosti insolvenční soud. S účinností reorganizačního plánu jsou spojeny závažné účinky, které se vztahují k:

- Nakládání s majetkovou podstatou
- Výkonu valné hromady a členské schůze dlužníka
- Obsahu skutečností zapisovaných o dlužníkovi a jiných osobách do obchodního rejstříku

Usnesení insolvenčního soudu o schválení reorganizačního plánu zavazuje nejen dlužníka, ale i věřitele pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim na roveň postavených, věřitele z řádně přihlášených pohledávek a věřitele z pohledávek vyloučených z uspokojení.

„Schválený reorganizační plán je podstatou reorganizace. Určuje, které pohledávky a v jakém rozsahu budou reorganizací dotčeny. Reorganizační plán je

pro dlužníka i jeho věřitele závazný a po jeho schválení (a splnění) již nelze obsah reorganizačního plánu měnit či důsledky z něj pro věřitele plynoucí obcházet.²⁴

Jakmile se tedy reorganizační plán stane účinným, mění se i dispoziční oprávnění k nakládání s majetkovou podstatou. Od účinnosti reorganizačního plánu je oprávněn nakládat s majetkovou podstatou dlužník. Má-li být dlužník v dispozici s majetkem omezen, musí to obsahovat schválený a účinný reorganizační plán.

Od účinnosti reorganizačního plánu se obnovuje výkon funkce valné hromady nebo členské schůze družstva. Hlasovací práva spojená s obchodním podílem, cennými papíry nebo členstvím vykonávají osoby uvedené v reorganizačním plánu. Účinný reorganizační plán je pak, což je výjimkou v procesních postupech, rovněž podkladem pro zápis změn a nových skutečností do veřejného rejstříku.

Realizaci procesních úkonů spojených s účinností reorganizačního plánu má na starosti insolvenční správce. Dlužníku s dispozičními oprávněními předá zprávu o své dosavadní činnosti a provede další úkony potřebné k tomu, aby dlužník s dispozičními oprávněními mohl vykonávat svá oprávnění. Insolvenční správce pak ale může být nápomocen při komunikaci s dalšími úřady a institucemi v kontextu plnění reorganizačního plánu. Oprávnění insolvenčního správce vystupovat za dlužníka ale musí vyplývat z reorganizačního plánu.

Lze shrnout, že role insolvenčního správce bude po účinnosti reorganizačního plánu především kontrolní a evidenční. Insolvenční správce tak bude v průběhu provádění reorganizačního plánu vykonávat dohled nad činností dlužníka. Zaměřuje se na doplňování seznamu majetku a závazků podle stavu řízení a na evidování činnosti dlužníka s dispozičními oprávněními.

²⁴ NS ČR 29 Cdo 2451/2013

Ve vztahu k insolvenčnímu správci má pak dlužník s dispozičními oprávněními povinnost informovat jej o svých krocích a úkonech, o plnění reorganizačního plánu a o své jiné činnosti podle reorganizačního plánu.

Platí rovněž, že pokud jsou dispoziční oprávnění dlužníka omezena, vykonává je insolvenční správce. Není výjimečný ani stav, podle kterého může některé právní úkony provést dlužník jen se souhlasem insolvenčního správce. V opačném případě by pak byly tato právní úkony neplatné.

Činnost dlužníka je kontrolována nejen insolvenčním správcem, ale také věřitelským výborem. Dohled nad plněním schváleného reorganizačního plánu je velmi podstatným a klíčovým úkolem. Stejně jako insolvenční správce, tak i věřitelský orgán může být nadán pravomocí spolurozhodovat o některých právních jednáních dlužníka.

Věřitelský výbor je pak i aktivně legitimován k podání návrhu insolvenčnímu soudu na vydání opatření, která mají odstranit nedostatky při realizaci reorganizačního plánu.

S účinností reorganizačního plánu se ale pojí i další důsledky. Účinností plánu například zanikají práva všech věřitelů vůči dlužníkovi, a to i v případě, že svou pohledávku do insolvenčního řízení nepřihlásili. Jak již bylo uvedeno výše, reorganizační plán lze označit jako dohodu *sui generis*. Co se týče zániku práv věřitelů. Dochází tak de facto ke změně závazků dlužníka, tj. nahrazení původního závazku dlužníka závazkem, který vychází z podoby schváleného reorganizačního plánu. Nepřihlášené závazky věřitelů bez náhrady zanikají.

Účinností reorganizačního plánu dále pak zanikají práva třetích osob k majetku, který náleží do majetkové podstaty, a tato práva vznikají osobám uvedeným v reorganizačním plánu. Vše se tak ale děje na platformě schváleného reorganizačního plánu.

Přijetí reorganizačního plánu má pak vliv i na celou řadu dalších oblastí a právních vztahů. Zanikají například pohledávky, které se v insolvenčním řízení

neuspokojují a změny jsou také v otázkách nařízení a provedení výkonu rozhodnutí nebo exekuce.

Okolnosti realizace a naplňování schváleného reorganizačního plánu mohou, což se v praxi i nezdá, vyvolat potřebu změn v reorganizačním plánu. Obecně lze říct, že tyto změny by měly být přijímány pouze pokud směřují k naplnění účelu reorganizace a jeho účel umožní naplnit rychleji.

Návrh změny reorganizačního plánu zveřejní insolvenční soud v insolvenčním rejstříku. Současně stanoví věřitelům lhůtu, ve které mohou změněný plán odmítnout. Ohledně změn se musí u soudu konat jednání.

Ke schválení změny reorganizačního plánu se vyžaduje souhlas:

- všech skupin původních věřitelů,
- většiny nových věřitelů, jejichž pohledávky jsou zajištěny,
- většiny nových věřitelů, jejichž pohledávky podle reorganizačního plánu nejsou zajištěny,
- většiny společníků dlužníka nebo jiné právnické osoby, na kterou podle reorganizačního plánu přešel majetek dlužníka.

Poslední fází reorganizačního řízení je její skončení, a to několika způsoby. Jde jednak o zrušení rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu, přeměnu reorganizace v konkurs a splnění reorganizačního plánu.

První z jmenovaných způsobů skončení reorganizace předpokládá, že insolvenční soud zruší rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu do 6 měsíců od jeho účinnosti, pokud zjistí, že některému věřiteli byly poskytnuty zvláštní výhody, aniž s tím ostatní věřitelé stejné skupiny souhlasili, nebo že schválení reorganizačního plánu bylo dosaženo podvodným způsobem.

Skutečnost, že reorganizační plán nabyl právní moci, není na překážku jeho zrušení, pokud dojde k výše uvedeným zjištěním. Výhody poskytnuté věřiteli v rozporu s reorganizačním plánem se mohou týkat například ve větší míře,

případně rychlosti uspokojení nebo skutečnosti, že dlužník při zajišťování souhlasů věřitelů s reorganizačním plánem jednal podvodně.

Dalším z důvodů pro zrušení reorganizace může být skutečnost, že dlužník, jeho statutární orgán nebo člen statutárního orgánu byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin, kterým dosáhl schválení reorganizačního plánu nebo podstatně zkrátil věřitele. Lhůta pro zrušení rozhodnutí o reorganizačním plánu je v tomto případě až tři roky zpětně od jeho účinnosti. Obecně tak v těchto případech dojde k zániku účinků přijetí reorganizačního plánu.

Rozhodne-li insolvenční soud o zrušení reorganizačního plánu, mohou věřitelé bez dalšího požadovat uspokojení pohledávek a jiných práv, která měli před jeho schválením. Například u nezajištěných pohledávek lze požadovat návrat do původního stavu vyžadovat, neboť dohoda o změně závazku bude od počátku zrušena.

V případě zajištěných pohledávek, kde došlo v důsledku schváleného reorganizačního plánu ke změně práv k majetku dlužníka, bude návrat do původního stavu velmi složitým procesem. Práva věřitelů a třetích osob založená reorganizačním plánem by totiž neměla být nijak dotčena.

Po účinnosti schváleného reorganizačního plánu může dojít k předčasnému ukončení realizované reorganizace a prohlášení konkursu způsobem, kdy soudem bude vydáno rozhodnutí o zrušení reorganizačního plánu a následně dlužník ztratí výhody, které mu reorganizace poskytovala. V důsledku toho obvykle dojde k prohloubení úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka a dojde k řešení úpadkové situace dlužníka konkursem.

K podstatným znakům charakterizujících porušení povinností dlužníka při realizaci schváleného reorganizačního plánu patří skutečnosti, že v průběhu provádění reorganizačního plánu dlužník neplní své podstatné povinnosti stanovené tímto plánem nebo ukáže-li se, že podstatnou část tohoto plánu nebude možné plnit.

Podstatnými povinnostmi jsou například spolupráce dlužníka s insolvenčním správcem, spolupráce dlužníka s věřitelským výborem a povinnost

nechat si od věřitelského orgánu schvalovat klíčové úkony s majetkem a v neposlední řadě problémy s úhradou pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim na roveň postavených.

Řádná a včasná úhrada by měla být ze strany dlužníka realizována rovněž v případě úhrady odměny insolvenčního správce, která je splatná v měsíčních intervalech.

Rozhodnutí o přeměně reorganizace v konkurs by měl insolvenční soud vydat až po slyšení (soudní rok), ke kterému předvolá dlužníka, předkladatele schváleného reorganizačního plánu, insolvenčního správce a věřitelský orgán.

O přeměně reorganizace v konkurs nemůže ale insolvenční soud rozhodnout, pokud by byl reorganizační plán v podstatných bodech splněn. Význam slovního spojení „splněn v podstatných bodech“ je ale poměrně problematické. V zásadě lze konstatovat, že je to poté, co byly v rámci plnění schváleného reorganizačního plánu učiněny takové kroky, které jsou prakticky nevratné, ale současně nedošlo k porušení, jak je výše uvedeno, podmínek schváleného reorganizačního plánu.

Ke splnění reorganizačního plánu se pak ještě vážou některé procesní aspekty, spočívající například v tom, že insolvenční soud bere průběžně na vědomí nebo projednává zprávy insolvenčního správce a věřitelského výboru o jeho plnění. Samotné splnění reorganizačního plánu nebo jeho podstatných částí vezme insolvenční soud na vědomí rozhodnutím, kterým reorganizace končí. Proti takovému rozhodnutí již není přípustný žádný opravný prostředek.

„Na základě zpráv předkládaných věřitelským výborem a insolvenčním správcem a na základě sdělení dlužníka může insolvenční soud přistoupit k vydání rozhodnutí, kterým vezme na vědomí splnění a ukončení reorganizace. Podkladem

pro vydání takového rozhodnutí může být jen návrh dlužníka spojený s aktuální zprávou insolvenčního správce a věřitelského výboru.²⁵

2.8. Role insolvenčního správce při reorganizaci

Insolvenční správce je jeden z procesních subjektů insolvenčního řízení. Insolvenční správce tedy není účastníkem řízení, tak jako jsou dlužník a věřitelé, kteří uplatňují své právo vůči dlužníkovi. Hlavními činnostmi insolvenčního správce je nakládání s majetkovou podstatou dlužníka a v případě konkursu odpovědnost za zpeněžení majetku, řešení insolvenčních a dalších sporů, ve kterých se jedná ze strany dlužníka. Cílem činností insolvenčního správce je maximalizovat uspokojení pohledávek věřitelů. Podmínky výkonu činnosti insolvenčního správce upravuje zákon č. 312/2006 Sb. o insolvenčních správcích.

Oprávnění vykonávat činnost insolvenčního správce mají v Česku fyzické osoby a veřejné obchodní společnosti (příp. obdobná zahraniční společnost) splňující zákonem stanovené podmínky, na základě kterých získá povolení. Mezi tyto podmínky patří u fyzických osob a ohlášených společníků veřejných obchodních společností především bezúhonnost a kvalifikační předpoklady (dosažené vzdělání a složení zkoušky). Insolvenční zákon požaduje vysokoškolské magisterské vzdělání a složení náročných správcovských zkoušek. Po splnění všech výše zmíněných požadavků musí daná osoba podat návrh na zápis do seznamu insolvenčních správců.

Insolvenční správce se ustanovuje ze seznamu insolvenčních správců, který vede Ministerstvo spravedlnosti. K 1.7.2020 vykonávalo v České republice funkci insolvenčního správce 326 fyzických osob a 120 veřejných obchodních společností. Postavení insolvenčních správců však není vnímáno jednotně a náhled jeho činnost se liší. Podle některých názorů a zejména judikatury k zákonu o konkursu a

²⁵ Kozák, J., Brož, J., Dadam, A., Stanislav, A., Strnad, Z., Zrůst, L., Žižlavský, M. Insolvenční zákon. Komentář. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 1337

vyrovnání, tedy předchůdci dnešního insolvenčního zákona, je osoba insolvenčního správce osobou v postavení, jež lze označit jako veřejného činitele *sui generis*.

Odlišný názor vnímá insolvenčního správce jako podnikatele, který se řídí insolvenčním zákonem a status veřejného činitele zákonem přiznám nemá. Tento názor se opírá o argumenty, že kdyby byl insolvenční správce veřejným činitelem, tak by stát měl nést za jeho jednání odpovědnost, věřitelé by si jej nemohli sami zvolit, nemohl by být ekonomicky ve ztrátě a naopak by podléhal zvýšené ochraně.

Lze tedy shrnout, že insolvenční správce vykonává svoji činnost na základě usnesení konkrétního soudu, jež ho jmenuje pro konkrétní insolvenční řízení. Centrální seznam insolvenčních správců, a to jak fyzických osob, tak i veřejných obchodních společností, vede ministerstvo spravedlnosti. V seznamu jsou obsaženy rovněž i informace typu, jaké má insolvenční správce pobočky, jaké úřední hodiny a v jakých insolvenčních řízeních byl ustanoven.

Mezi základní podmínky pro výkon činnosti insolvenčního správce patří zejména:

- Plná způsobilost k právním úkonům
- Dokončené vzdělání na vysoké škole v magisterském studijním programu
- Vykonání zkoušky insolvenčního správce
- Bezúhonnost
- Vykonání alespoň tříleté odborné praxe v oblasti související s výkonem funkce insolvenčního správce, zejména v oblasti práva, ekonomie, daňového poradenství, auditu, účetnictví nebo řízení podniku
- Uzavření smlouvy o pojištění odpovědnosti za škodu, který by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem funkce insolvenčního správce

Oprávnění veřejné obchodné společnosti (v.o.s.) je pak odvozeno od oprávnění fyzické osoby insolvenčního správce, jako takzvaného ohlášeného společníka.

Nezbytnou podmínkou výkonu funkce insolvenčního správce je, aby uzavřel na svůj náklad smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem jeho funkce nebo s činností jeho zaměstnanců

pro celou dobu trvání jeho funkce. Minimální limity pojistného plnění jsou stanoveny vyhláškou č. 314/2007 Sb., o minimálních standardech pojistných smluv insolvenčních správců. U fyzické osoby je tento minimální limit stanoven na částku 1.000.000,- Kč, pro veřejnou obchodní společnost je tento limit stanoven na násobek částky 1.000.000,- Kč daný počtem ohlášených společníků veřejné obchodní společnosti. Uvedený limit ale pokrývá pouze základní rizika spojená s výkonem funkce insolvenčního správce. Mnohdy je tedy nezbytné zvláštní připojištění například pro účely provozování podniku, pro vedení reorganizace nebo pro případy, kdy insolvenční správce uzavírá smlouvy o úvěrovém financování dle § 41 Insolvenčního zákona.

Insolvenčního správce pro dané insolvenční řízení ustanovuje insolvenční soud. Je-li s rozhodnutím o úpadku spojeno rozhodnutí o povolení reorganizace podle § 148 odst. 2 a je-li v předloženém reorganizačním plánu určena osoba insolvenčního správce, ustanoví insolvenční soud insolvenčním správcem tuto osobu.

Určování osoby insolvenčního správce se řídí takzvaným kolovacím způsobem, tedy v insolvenčním slangu takzvaným „kolečkem“, a to od 1.1.2014. Pro toto postupné určování insolvenčních správců ze seznamu insolvenčních správců, který vede ministerstvo spravedlnosti, je rozhodující den zápisu jejich sídla nebo provozovny do příslušné části seznamu. Sídlem insolvenčního správce je tedy místo, kde skutečně vykonává činnost ve vymezených dnech a hodinách. Insolvenční správci se pak následně svými provozovnami zapisují v příslušnosti krajských soudů, přičemž mohou označit, zda chtějí, aby nápad insolvenčních řízení byl ve formě řešení úpadku oddlužením, konkursem nebo oběma způsoby. Drtivá většina insolvenčních správců je přitom zapsána pro nápad obou forem řešení úpadku, tedy jak oddlužení, tak i konkurs.

Výše uvedenými pravidly výběru osoby insolvenčního správce nebylo dotčeno pravidlo o povinnosti insolvenčního soudu respektovat při určení insolvenčního správce osobu uvedenou v reorganizačním plánu schválením většinou zajištěných a většinou nezajištěných věřitelů. V nové koncepci určování osoby insolvenčního správce zůstalo zachováno pravidlo o stejné osobě

insolvenčního správce u dlužníků tvořících koncern, a to dle § 25 Insolvenčního zákona.

I zde však existují taxativně vyjmenované výjimky pro určení osoby insolvenčního správce kolovým způsobem. Jde například o situaci, kdy je to nezbytné s ohledem na odbornou způsobilost osoby insolvenčního správce, jeho dosavadní činnost a jeho vytížení. Například u dlužníka, který se větším rozsahu zabývá úzce specializovanou činností a provoz jeho podniku není dosud ukončen, je vhodné určit jako insolvenčního správce osobu, která má v tomto směru patřičné vzdělání, praxi a zkušenosti. Stejně tak je zapotřebí při ustanovení osoby insolvenčního správce přihlídnout k jeho vytížení.

Přetížení insolvenčního správce může vést například k prodlení s přípravou podkladů k přezkumnému jednání a k průtahům při prodeji majetku z majetkové podstaty. Při určení osoby insolvenčního správce mimo běžné pořadí kolovým způsobem musí předseda soud tuto zvolenou výjimku řádně odůvodnit, a to ve vydaném opatření o určení osoby insolvenčního správce.

Osobu insolvenčního správce určí insolvenční soud nejpozději v rozhodnutí o úpadku. Za podmínek stanovených zákonem může insolvenční soud ustanovit před rozhodnutím o úpadku předběžného insolvenčního správce. Předběžný správce vykonává před rozhodnutím o úpadku činnosti stanovené insolvenčním zákonem, přičemž má i další práva a povinnosti, které mu insolvenční soud vymezí. Předběžný insolvenční správce se pak zpravidla stane i řádným insolvenčním správcem v řízení, a to již s plnou působností.

Nejčastějším důvodem k ustanovení předběžného správce je záměr insolvenčního soudu provést zjištění a zajištění dlužníkovy majetku a současné přezkoumání dlužníka účetnictví. Typicky zde jde o případ, kdy jsou v majetku dlužníka například velké soubory nemovitostí, pohledávek nebo je ještě provozován podnik.

V průběhu insolvenčního řízení však existuje i okamžik, kdy si věřitelé v potřebném počtu mohou insolvenčního správce vyměnit. Tímto okamžikem je schůze věřitelů, která nejbližší následuje po přezkumném jednání. Cestou ke změny

osoby insolvenčního správce je dostatečný počet hlasů věřitelů. Usnesení o změně insolvenčního správce v případě konkursu je přijato, jestliže pro ně hlasovala nejméně polovina všech věřitelů přihlášených ke dni předcházejícímu konání schůze věřitelů, počítaná podle výše jejich pohledávek, kteří mají právo hlasovat.

„Možnost takzvaného „převolení“ insolvenčního správce má smysl v insolvenčním řízení, v němž je úpadek dlužníka řešen konkursem či reorganizací, neboť riziko převolení insolvenčního správce dostatečně motivuje k tomu, aby svoji funkci vykonával v souladu se základními zásadami insolvenčního řízení, s čímž také úzce souvisí ochrana společného zájmu věřitelů.“²⁶

Samostatně je pak řešeno odvolání insolvenčního správce, kterým byla v rámci soudem povolené reorganizace ustanovena osoba určená v předloženém reorganizačním plánu.

O odvolání osoby insolvenčního správce musím být umožněno hlasovat vždy, neboť takové hlasování je povinnou součástí programu schůze věřitelů. Usnesení o ustanovení insolvenčního správce pak potvrzuje insolvenční soud. Soud usnesení schůze věřitelů o odvolání původního insolvenčního správce a ustanovení nového insolvenčního správce nepotvrdí pouze v případě, že takové osoba vybraná věřiteli nemá předpoklady pro výkon funkce.

Odvolanému insolvenčnímu správci insolvenční soud uloží, aby mu ve stanovené lhůtě podal zprávu o své činnosti, zejména o stavu majetku, který spravoval, a aby vyúčtoval odměnu, hotové výdaje a náklady, které mu vznikly v souvislosti se správou a udržováním majetku v majetkové podstatě. Toto vyúčtování podléhá pak stejnému schvalovacímu procesu jako konečná zpráva.

V rozsáhlejším insolvenčním řízení a ve speciálních případech smí funkci vykonávat jen insolvenční správce se zvláštní způsobilostí, splňující ještě přísnější podmínky. Tito insolvenční správce se zvláštním povolením jsou zapsáni ve zvláštní části seznamu správců. Jsou obvykle ustanoveni do řízení, kde se způsob

²⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 64/2017 Sb. (obecná část k bodu 1.3.1., zvláštní část k bodu 7 až 9.

úpadku řeší reorganizací, případně je řešen úpadek velkých korporací nebo finančních institucí. Přesný výčet obsahuje § 3 odstavec 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích.

3. PRAKTICKÁ ČÁST

3.1. Tuzemské zkušenosti s prováděním reorganizace

Odborníci z řad ekonomů, bankéřů, akademiků, ale i advokátů, insolvenčních správců a krizových managerů se shodují v tom, že jednou ze základních podmínek úspěchu při restrukturalizaci firem a korporací je profesionální přístup a včasné řešení problémů. Absence tohoto přístupu je podle odborné veřejnosti časovanou bombou. Jako hlavní body těchto latentních problémů jsou zmiňovány nedostatečné nebo zcela chybějící plánování, controlling, řízení lidských zdrojů, strategické řízení, systém řízení rizik a často nevyřešené právní nástupnictví.

Výše uvedené absentující prvky a dlouhodobé neřešení problémů jsou mnohdy příčinou stavu, který přivede společnost na okraj úpadku, ne-li přímo do komplikované úpadkové situace. Navíc v důsledku regulačních opatření Evropské unie budou banky ještě méně než dosud ochotné podpořit své klienty v potížích. Na firmy tak budou doléhat ještě ve větší míře nové problémy, které vyžadují profesionální přístup. Podniky se tak v důsledku svých vnitřních ekonomických problémů budou potýkat i s dalšími vnějšími problémy, jako je například konkurenceschopnost.

Mnohdy se ale zjistí, že na reorganizaci podniku, a to v důsledku dlouhodobě neřešených problémů nebo nekvalifikovaně řešených problémů je již pozdě a záchrana firmy v podobě provozní a finanční restrukturalizace či formální reorganizace už není možná.

Reorganizace jako taková byla insolvenčním zákonem do právního řádu zavedena od 1.1.2008. Teprve data posledních pěti let ale hovoří o tom, že tento nelikvidační instrument řešení úpadku nalézá své adresáty. Z hlediska statistik a tuzemských zkušeností s prováděním reorganizace byl s ohledem na podané reorganizace nejpłodnějším červen roku 2020.

V období předcházejícím, tedy v období od 1.1.2016 do 30.4.2019 bylo povoleno celkem 67 reorganizací, z toho 34 předbalených reorganizací (tj. ve kterých bylo usnesení o úpadku spojené s povolením reorganizace). Celkem bylo v uvedeném období přeměněno 22 reorganizací na konkurs. Nejvíce reorganizací proběhlo ve společnostech se stářím nad 15 let, ale přitom s méně než 10-ti zaměstnanci. Základní kapitál těchto společností obvykle přesahoval 50 mil. Kč.

Počet	2016	2017	2018	2019	Celkem
Leden	0	1	0	0	1
Únor	1	3	2	0	6
Březen	2	2	3	3	10
Duben	2	0	0	4	6
Květen	4	1	0	0	5
Červen	2	3	6	0	11
Červenec	4	0	2	0	6
Srpen	4	2	2	0	8
Září	2	2	1	0	5
Říjen	1	0	0	0	1
Listopad	2	2	1	0	5
Prosinec	2	1	0	0	3
Celkem	26	17	17	7	67

Mezi nejvýznamnější reorganizace v uvedeném období patřily podle výše základního kapitálu reorganizace společností:

- OKD, a.s.
- VÍTRKOVICE HEAVY MACHINERY a.s.
- VÍTKOVICE POWER ENGINEERING a.s.
- VEBA textilní závody a.s.
- ČKD Kutná Hora, a.s.
- INEKON GROUP, a.s.
- EUROPRINT, a.s.
- SHANGHAI MALING (CZECH) a.s.
- BOR Biotechnology, a.s.
- 2P Commercial Agency s.r.o.
- VÍTKOVICE MECHANIKA a.s.

3.2. Srovnání se světem

Události posledního roku, který se nesl ve znamení útlumu ekonomiky v důsledku celosvětové pandemické situace, postavil malé i velké podniky i velké korporace do nepříjemné pozice. Celosvětová krize, kdy došlo k masivnímu snížení poptávky, drastickému omezení výroky a změnám na finančních trzích zasáhla firmy na celém světě velmi tvrdě.

Česká pozitivně právní úprava reorganizace vychází z úpravy americké a německé. Formy reorganizace se u těchto klíčových ekonomik západního světa nijak dramaticky neliší. Společnosti se reorganizují proto, aby zlepšily efektivitu a zvýšily zisky, jiné také usilují o reorganizaci jako způsob oživení finančně problémového podnikání. Řada z nich sáhne k fúzím, akvizicím, změně aktiv nebo vlastnické struktury i ke změně v systému podnikové kontroly. Mezi nejběžnější formy podnikové reorganizace, v zahraničí je tento proces někdy nazýván jako „druhy podnikových reorganizací“ patří fúze a splynutí, finanční restrukturalizace, odkupy společností, odprodeje atd.

Mezi tyto druhy může patřit i uzavření dohody s věřiteli o splácení dluhů a restrukturalizace kapitálové struktury společnosti nebo jejích aktiv a pasiv. Opatření jsou součástí reorganizace společnosti zaměřené na prodloužení životnosti finančně problémové společnosti.

Podle mezinárodní společnosti Corporate Finance Institute (CFI), což je institut podnikových financí, který se zabývá mimo jiné problematikou finančního modelování, jsou hlavními prostředky reorganizace firem v celosvětovém měřítku zejména:

- Fúze a konsolidace

Zákonná fúze je založena na nabytí aktiv společnosti jinou společností, ať už ve stejném nebo jiném odvětví. Požadovaným účinkem fúzní transakce je akumulace aktiv a pasiv dvou subjektů zapojených do transakce. Subjekty také získají další výhody, jako je rychlý růst, diverzifikace, úspory z rozsahu, synergie atd.

- Odkupy společností

Odkupy společností jsou formou reorganizace společností, kdy účetní jednotka získá kontrolní podíl v jiné společnosti. Kupující obvykle získá více než 50% cílové společnosti, aby získal převahu v rozhodování společnosti.

Cílové společnosti pro odkupy jsou většinou podhodnocené nebo nedostatečně výkonné společnosti, které lze obrátit, než budou zveřejněny v pozdějších letech.

- Firemní převzetí

K převzetí společnosti dochází, když se společnost pokusí převzít kontrolní podíl v jiné společnosti získáním většinového podílu ve společnosti. Převzetí obvykle zahrnuje větší společnost, která získá menší entitu, ať už prostřednictvím dobrovolného nebo nepřátelského převzetí.

- Rekapitalizace

Rekapitalizační transakce je forma podnikové reorganizace, kdy se společnost pokouší stabilizovat svou kapitálovou strukturu výměnou jedné formy financování za jinou. Společnost může například vyměnit preferovaný titul nebo kapitál v kapitálové struktuře a nahradit je dluhem.

Společnost může provést rekapitalizaci, když hrozí nepřátelské převzetí od jejích větších konkurentů nebo zabránění bankrotu. Přidáním většího dluhu do kapitálové struktury by se společnost stala méně atraktivní pro investory. Během finanční krize vlády pokračují v rekapitalizaci, aby se udrželi solventní a chránili finanční systém před platební neschopností.

- Odprodej (rozdělení a rozdělení)

Odprodej zahrnuje prodej obchodní jednotky společnosti jiné společnosti. Společnosti používají odprodeje, aby se zaměřily na klíčové jednotky společnosti, které vydělávají nejvíce výnosů. Společnost se může také zbavit jako způsob řešení finančních problémů vyplývajících z vedlejších oblastí podnikání.

Odprodej může mít několik podob, například odprodeje, odštěpení, rozštěpení, rozdělení atd. Hlavními formami odprodeje jsou odštěpení a rozštěpení. Spin-off se týká obchodní divize, která je vytesána z mateřské společnosti a funguje jako nezávislý subjekt. Nabyvatel přiděluje akcie nové dceřiné společnosti svým akcionářům poměrným způsobem.

Obecně lze říct, že zákonem definované postupy reorganizace ve vyspělém západním světě jsou propracovanější a pozitivně právní úprava jim dává čitelnější rámec, než je tomu českém právním řádu. Na druhou stranu ale lze předpokládat, že postupnou novelizací a přejímáním efektivních instrumentů bude svoji pozici právní úprava reorganizace, jako součást insolvenčního zákona, vylepšovat a utvrzovat.

3.3. Přístup dle Nařízení Rady (EU) 2015/848 ze dne 20.5.2015

Oblast evropského úpadkového práva dlouhodobě upravovalo Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000 o úpadkovém řízení. Toto bylo nahrazeno Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20.5.2015 o insolvenčním řízení. Komise EU přitom konstatovala, že nařízení obecně fungovalo dobře, ale bylo by žádoucí zlepšit uplatňování některých jeho ustanovení, aby byla posílena účinnost vedení přeshraničních úpadkových (insolvenčních) řízení.

Lze tedy konstatovat, že hlavním cílem změn je záměr pružně reagovat zejména na ty skutečnosti, že aktivity podniků mají ve vzrůstající míře přeshraniční účinky a jsou proto ve zvýšené míře upravovány právem Unie.

Vlastně i platební neschopnost podniků ovlivňuje řádné fungování vnitřního trhu a je tedy zapotřebí aktu EU, který by efektivně koordinoval opatření vůči podnikům, které nejsou schopny plnit své závazky.

Klíčovým motivem je, aby se nařízení EU vypořádalo se značnou mírou odlišnosti hmotného práva jednotlivých členů EU. Není tedy logicky možné, aby

se z důvodu výše uvedené odlišnosti zavedlo insolvenční řízení s obecnou působností v celé Unii. Takový přístup by totiž nakonec vedl jen k obtížím.

Nařízení se tak musí vypořádat s rozdílnostmi ve svých jednotlivých státech v otázkách například vnitrostátní úpravy zajištění závazků a přednostního práva, které mají někteří věřitelé v průběhu insolvenčního řízení. Je tedy žádoucí, aby nařízení jasně a čitelně stanovilo zvláštní pravidla pro rozhodné právo v případě zvláště významných práv a právních vztahů (například věcná práva nebo pracovní smlouvy).

Podstatné je rovněž to ujednání, které eliminuje strany v převodech majetku nebo soudních řízení z jednoho členského státu do druhého za účelem získání výhodnějšího sudiště na úkor společného zájmu věřitelů (tzv. „forum shopping“).

Dalo by se tedy shrnout, že unijní legislativa si zejména stanovuje za cíl zajistit účinnou správu insolvenčního řízení dotýkajícího se fyzické osoby nebo podniku, které vykonávají obchodní činnosti nebo mají finanční zájmy v jiné zemi Evropské unie než je ta, v níž obvykle sídlí. Nařízení přitom stanovuje celounijní pravidla pro určení:

- Soudu, který je příslušný k zahájení insolvenčního řízení
- Rozhodného vnitrostátního práva
- Uznání rozhodnutí soudu, pokud se společnost dostane do úpadku

Nařízení se speciálně reorganizaci nevěnuje, její úprava je ponechána obecným principům úpravy pravidle insolvenčních řízení napříč EU.

Specifičtější je ale oblast příslušnosti, kde se postupuje tak, že řízení probíhají u soudů země EU, kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka. Za místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, se považuje:

- sídlo v případě společnosti nebo právnické osoby,
- hlavní místo podnikání v případě osoby samostatně výdělečně činné,
- obvyklé místo pobytu v případě jakékoli jiné fyzické osoby.

Zde se ovšem musí postupovat i tak, že pokud má dlužník provozní místo v jiné zemi EU, než je ta, v níž jsou soustředěny jeho hlavní zájmy, může insolvenční řízení proti němu zahájit i tato země EU. V takovém případě hovoříme o vedlejších insolvenčních řízeních. Tato jsou omezena na majetek držený v této zemi. Podstatou nařízení v této oblasti je to, že úprava zvyšuje šance na záchranu společností tím, že předchází zahájení souběžných vedlejších řízení.

Klíčovou je při přeshraničních insolvencích otázka rozhodného práva. Obecně je rozhodným právo země, v níž řízení probíhá. Toto právo upravuje podmínky pro zahájení a skončení řízení a jeho vedení. Patří sem určení:

- dlužníků, proti kterým může být řízení zahájeno,
- majetek, který tvoří součást MP (majetkové podstaty),
- práva věřitelů po skončení řízení,
- kdo má nést náklady vzniklé v řízení.

Nedílnou součástí je i uznávání a výkon soudních rozhodnutí. Platí, že jakmile rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení v jedné zemi EU nabude účinnosti, musí být s tímž účinkem uznáno ve všech dalších zemích EU.

Insolvenční řízení je veřejné, a proto je součástí unijní legislativy i problematika insolvenčních rejstříků. Jejich efektivní a účinné propojení by mělo zajistit, aby věřitelé a soudy dostali relevantní informace, a bylo tak možné předcházet zahajování souběžných insolvenčních řízení.

Z toho vyplývá povinnost zemí EU zveřejňovat příslušné informace o přeshraničních úpadekových věcech ve veřejně přístupném on-line rejstříku, které jsou na základě a v souladu s pravidly EU propojeny přes portál evropské e-justice.

Nařízení pak vytváří i specifický právní rámec pro řešení úpadku členů skupiny společností. Patří sem:

- pravidla, která různým insolvenčním správcům a dotčeným soudům ukládají povinnost vzájemně spolupracovat a komunikovat,

- omezená práva postavení insolvenčního správce v řízení ohledně jiného člena téže skupiny,
- specifický systém pro koordinaci řízení týkajícího se téže skupiny společností („koordinační řízení proti skupině“).

3.4. Formuláře a vzory

V příloze této diplomové práce jsou založeny některé základní a klíčové formuláře pro podání v insolvenčních řízeních. Problematika vzorů a formulářů se poměrně často mění. Aktuálně uvedené vzory a formuláře jsou platné od 1.1.2021. V insolvenčních řízeních se s nimi pracuje od 1.2.2021, kdy měsíční doba od jejich zveřejnění měla sloužit insolvenčním správcům, soudům, věřitelům a obecně pak všem, kteří s nimi pracují, pro jejich seznámení se s nimi.

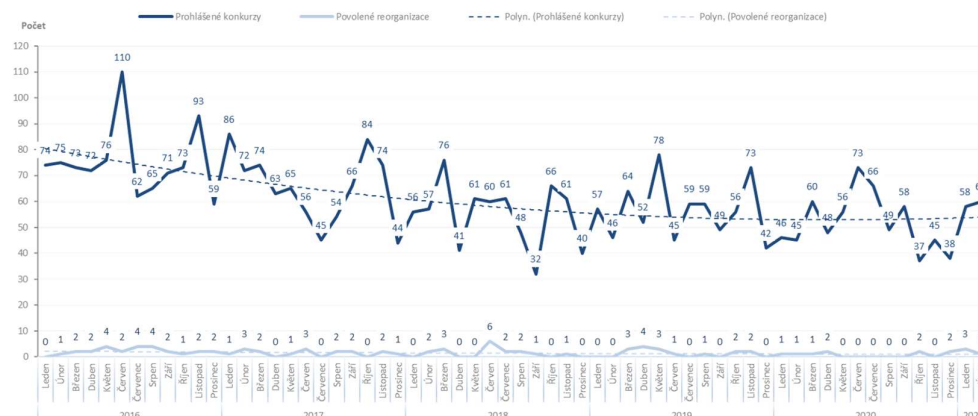
V závěru práce přiložené formuláře a vzory pocházejí z veřejně přístupných podkladů v insolvenčním rejstříku, který je na internetové adrese www.justice.cz.

3.5. Statistická data

V rámci níže uvedených statistických dat se prostřednictvím grafů pokusím shrnout problematiku úpadků právnických osob v ČR za posledních pět let, tedy od roku 2016 do ledna 2021. Grafy přinášejí jak informace o počtu prohlášených konkursů a reorganizací v ČR, tak i strukturu klíčových věřitelů. Podklady pro statistická data této podkapitoly jsou čerpány ze zdrojů a prezentací společnosti Surveilligence, s.r.o. Informace této společnosti vycházejí z výsledků vyhledávání ve veřejných zdrojích, zejména pak z insolvenčního rejstříku a Administrativního registru ekonomických subjektů.

Insolvenční řízení v České republice – konkurzy a reorganizace

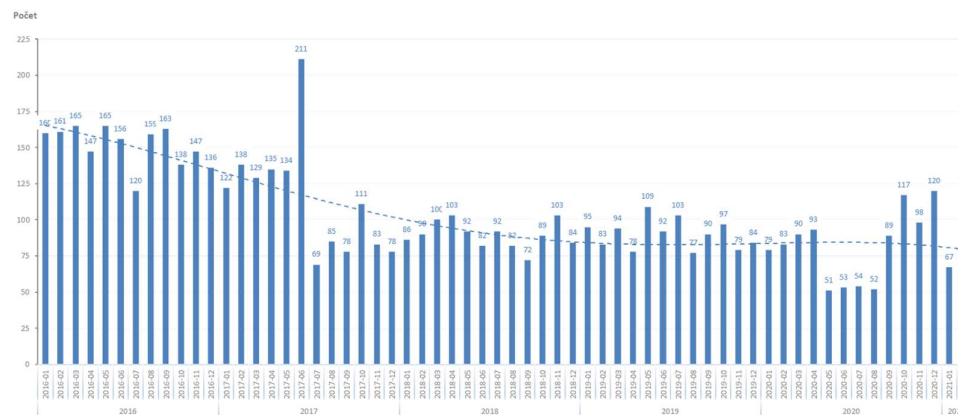
Měsíční vývoj počtu konkurzů a reorganizací od 1.1.2016:

Výše uvedená statistika obsahuje počet prohlášených konkursů a reorganizací v daném měsíci bez ohledu na jejich pozdější zamítnutí.

Insolvenční řízení v České republice – insolvenční návrhy

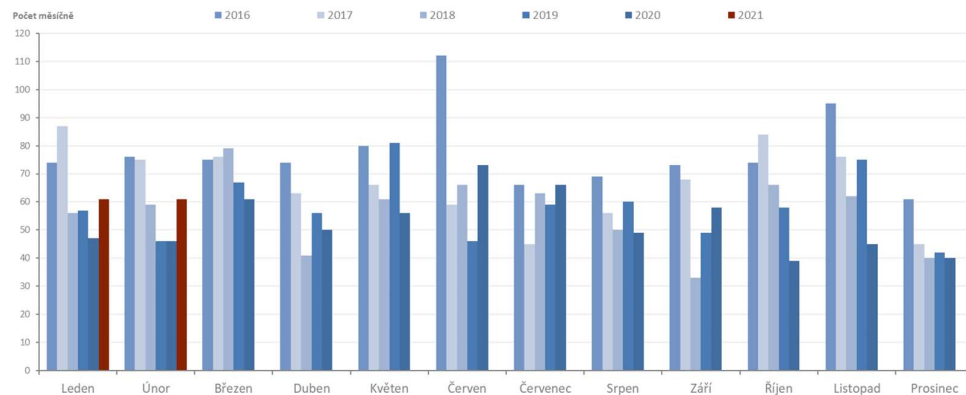
Počet podaných insolvenčních návrhů v jednotlivých měsících od 1.1.2016:

Výše uvedená statistika obsahuje počet podaných insolvenčních návrhů právnických osob bez ohledu na jejich pozdější zamítnutí.

Insolvenční řízení v České republice – konkurzy a reorganizace

Měsíční počty konkurzů a reorganizací v letech 2016 až 2021:

Výše uvedená statistika obsahuje počet podaných insolvenčních návrhů právnických osob v daném měsíci bez ohledu na jejich pozdější zamítnutí. Z grafu je tedy patrné, že vyjma drobných excesů jsou počty prohlášených konkurzů a reorganizací de facto stabilní.

Nejvýznamnější reorganizace v ČR 2016 - 2019

Název	Správce	Počet zaměstnanců	Základní jmění
OKD, a.s.	Louda Lee - INS SPRÁV	5000 - 9999 zaměstnanců	10 086 800 000
VÍTKOVICE POWER ENGINEERING a.s.	Vandrovec David - INS SPRÁV, Zrůstek a partneři v.o.s. - ODDĚL SPR, CURATORES v.o.s. - ODDĚL SPR	25 - 49 zaměstnanců	1 000 000 000
ČKD Kutná Hora, a.s.	Lužová Jiřina - INS SPRÁV	250 - 499 zaměstnanců	485 000 000
INEKON GROUP, a.s.	Šotek Ivo	50 - 99 zaměstnanců	449 500 000
EUROPRINT, a.s.	Tichovský Ivo - INS SPRÁV	250 - 499 zaměstnanců	322 000 000
SHANGHAI MALING (CZECH) a.s.	AS ZIZLAVSKY v.o.s. - ZVL SPRÁV, AS ZIZLAVSKY v.o.s. - INS SPRÁV	6 - 9 zaměstnanců	310 000 000
BOR Biotechnology, a.s.	1. správčovská a konkurzní v.o.s.	10 - 19 zaměstnanců	307 000 000
VÍTKOVICE HEAVY MACHINERY a.s.	KONREO, v.o.s.	500 - 999 zaměstnanců	262 278 025
ZP Commercial Agency s.r.o.	AB insolvence v.o.s. - PREDB.SPR., Hanák Jiří - ODDĚL SPR, AB insolvence v.o.s. - INS SPRÁV	1 - 5 zaměstnanců	220 000 000
MCM-IMMO a.s.	KONREO, v.o.s.	Neuveдено	164 536 000
Tescitura Montl Cekia s.r.o.	Martinková Kateřina	750 - 499 zaměstnanců	150 000 000
ZOOT a.s.	KONREO, v.o.s.	250 - 499 zaměstnanců	148 550 000
KRÁLOVOPOLSKÁ RIA, a.s.	Šotek Ivo - INS SPRÁV, Administrace insolvenční CITY TOWER, v.o.s. - INS SPRÁV, Šotek Ivo - ODDĚL SPR	50 - 99 zaměstnanců	103 011 000
OLEO CHEMICAL, a.s.	Hanák Jiří - INS SPRÁV	Bez zaměstnanců	100 000 000
Velvana, a. s.	Tetera a spol. - INS SPRÁV, Jinochová Matyášová Martina - INS SPRÁV, INSOLUTION, v.o.s. - ZVL SPRÁV	6 - 9 zaměstnanců	90 350 000
ESSA CZECH, spol. s r.o.	Hanák Jiří - INS SPRÁV	200 - 249 zaměstnanců	86 324 297
Oleochem, a.s.	Vlašaný Lukáš - INS SPRÁV	100 - 199 zaměstnanců	82 000 000
ELMO-PLAST a.s.	KOPPA, v.o.s. - ZVL SPRÁV	25 - 49 zaměstnanců	72 929 000
SEVAPHARMA, a.s.	Vidovičová Lenka - PREDB.SPR., Vidovičová Lenka - INS SPRÁV	10 - 19 zaměstnanců	70 026 880
Františkovy Lázně SAVOY a.s.	Winkelhoferová Lenka	100 - 199 zaměstnanců	70 000 000
VÍTKOVICE GEARWORKS a.s.	Vandrovec David - INS SPRÁV, Cihelková Monika - ODDĚL SPR	100 - 199 zaměstnanců	60 000 000
Motormedia Bohemia s.r.o.	Vandrovec David - INS SPRÁV	1 - 5 zaměstnanců	59 200 000
ROJEK dřevobráběcí stroje a.s.	Vandrovec David - INS SPRÁV, Šotek Ivo - INS SPRÁV	25 - 49 zaměstnanců	49 980 000
VÍTKOVICE ENVI a.s.	1. správčovská a konkurzní v.o.s. - ODDĚL SPR, Hepperová Eva - INS SPRÁV	100 - 199 zaměstnanců	45 514 234
Rakovnické tvářecí stroje s.r.o.	Kotaba a spol. - INS SPRÁV	1 - 5 zaměstnanců	44 842 000

Výše uvedená statistika obsahuje přehled nejvýznamnějších reorganizací podle výše základního kapitálu v letech 2016 – 2019.

Přehled reorganizací přeměněných v konkurs

Název	Správce	Počet zaměstnanců	Základní jmění
CLASIDES, a.s.	AS ZIZLAVSKY v.o.s. - INS SPRÁV, Termer David - INS SPRÁV, Tichovský Ivo - INS SPRÁV	Neuvedeno	2 000 000
FOUNDEIK, s.r.o.	VJV INSOLVENCE, v.o.s. - INS SPRÁV, Termer David - ZVL SPRÁV	Neuvedeno	71 500 000
LIGA, s.r.o.	Indra Radovan - PREDB.SPR., Svoboda Jaroslav - INS SPRÁV	Neuvedeno	405 000
JVS Semilská pekárna, s.r.o.	TP Insolvenční, v.o.s.	1 - 5 zaměstnanců	5 000 000
D-Pharm, a.s.	Jinochová Matyášová Martina - INS SPRÁV	Neuvedeno	2 000 000
SHANGHAI MALING (CZECH) a.s.	AS ZIZLAVSKY v.o.s. - ZVL SPRÁV, AS ZIZLAVSKY v.o.s. - INS SPRÁV	6 - 9 zaměstnanců	310 000 000
Pardubická tiskárna SILUETA, s.r.o.	Kučera Tomáš - INS SPRÁV, Česká insolvenční v.o.s. - INS SPRÁV	Neuvedeno	181 000
STAVCONSULT PROJEKT a.s.	Hýsková Petra - INS SPRÁV	Neuvedeno	2 000 000
Motormedia Bohemia s.r.o.	Vandrovec David - INS SPRÁV	1 - 5 zaměstnanců	59 200 000
ELMO-PLAST a.s.	KOPPA, v.o.s. - ZVL SPRÁV	25 - 49 zaměstnanců	72 929 000
LUMEN a.s.	AS ZIZLAVSKY v.o.s.	6 - 9 zaměstnanců	35 175 000
VÍTKOVICE POWER ENGINEERING a.s.	Vandrovec David - INS SPRÁV, Zrústek a partneři v.o.s. - ODDĚL SPR, CURATORES v.o.s. - ODDĚL SPR	25 - 49 zaměstnanců	1 000 000 000
PSK - Průmyslové stavby a konstrukce, a.s.	Hanák Jiří - INS SPRÁV	1 - 5 zaměstnanců	5 000 000
2P Commercial Agency s.r.o.	AB insolvenční v.o.s. - PREDB.SPR., Hanák Jiří - ODDĚL SPR, AB insolvenční v.o.s. - INS SPRÁV	1 - 5 zaměstnanců	220 000 000
INTER BUILDING, a.s.	Hýsková Petra - INS SPRÁV	Neuvedeno	5 000 000
PVZ s.r.o.	Martínková Kateřina - PREDB.SPR., Martínková Kateřina - INS SPRÁV, Švihla Jiří - ODDĚL SPR	Neuvedeno	200 000
POLDI s. r. o.	AS ZIZLAVSKY v.o.s.	Neuvedeno	200 000
POLDI TRADE a.s.	AS ZIZLAVSKY v.o.s.	Neuvedeno	2 000 000
International Wellness Center, s.r.o.	Administrace insolvenční CITY TOWER, v.o.s.	1 - 5 zaměstnanců	200 000
Chrudim IRON & STEEL, s.r.o.	Ubrtš v.o.s. - INS SPRÁV	6 - 9 zaměstnanců	10 823 935
OCELTECH, s.r.o.	AS ZIZLAVSKY v.o.s.	Neuvedeno	200 000
MATOUŠEK CZ a.s.	Svoboda Jaroslav - INS SPRÁV	25 - 49 zaměstnanců	42 000 000
Masokombinát Tábor s.r.o.	AKZH insolvenční v.o.s. - INS SPRÁV	Neuvedeno	210 000
PSK - ASM s.r.o.	Šváb Milan - INS SPRÁV, Horizont ISPL v.o.s. - ZVL SPRÁV	Neuvedeno	2 100 000
Velvana, a. s.	Tetera a spol. - INS SPRÁV, Jinochová Matyášová Martina - INS SPRÁV, INSOLUTION, v.o.s. - ZVL SPRÁV	6 - 9 zaměstnanců	90 350 000
D.K.E. Dobré s.r.o.	Indra Šebesta v.o.s. - ZVL SPRÁV, Česká insolvenční v.o.s. - INS SPRÁV	Neuvedeno	3 100 000
NH Glass s.r.o.	Smrčka a Kubálek v.o.s.	25 - 49 zaměstnanců	200 000
TELO a.s.	Insolvenční společnost v.o.s. - INS SPRÁV, Winkelhoferová Lenka - INS SPRÁV	1 - 5 zaměstnanců	1 000 000
BOR Biotechnology, a.s.	1. správcovská a konkurzní v.o.s.	10 - 19 zaměstnanců	307 000 000
KRÁLOVOPOLESKÁ RIA, a.s.	Šotek Ivo - INS SPRÁV, Administrace insolvenční CITY TOWER, v.o.s. - INS SPRÁV, Šotek Ivo - ODDĚL SPR	50 - 99 zaměstnanců	103 011 000
A Vest, a.s.	Hýsková Petra - INS SPRÁV	Neuvedeno	2 227 200
HEAVY MACHINERY SERVICES a.s.	Hala Ivo - PREDB.SPR., Hala Ivo - INS SPRÁV, Hýsková Petra - INS SPRÁV	250 - 499 zaměstnanců	96 000 000
OLEO CHEMICAL, a.s.	Hanák Jiří - INS SPRÁV	Bez zaměstnanců	100 000 000
MEGASPAS a.s.	1. správcovská a konkurzní v.o.s. - INS SPRÁV, Indra Šebesta v.o.s. - INS SPRÁV	1 - 5 zaměstnanců	2 000 000
A-GLASS Recycling s.r.o.	Tichovský Ivo - INS SPRÁV, Lužová Jiřina - INS SPRÁV	1 - 5 zaměstnanců	60 000
OTR Recycling s.r.o.	Tichovský Ivo - INS SPRÁV, Winkelhoferová Lenka - INS SPRÁV	1 - 5 zaměstnanců	200 000
SEVAPHARMA, a.s.	Vidovičová Lenka - PREDB.SPR., Vidovičová Lenka	10 - 19 zaměstnanců	70 026 880
SKD Bojkovice, s.r.o.	1. správcovská a konkurzní v.o.s.	250 - 499 zaměstnanců	28 770
CECG a.s.	TP Insolvenční, v.o.s.	Neuvedeno	5 880 000
VÍTKOVICE MECHANIKA a. s.	KONREO, v.o.s., Severin Vladimír - ODDĚL SPR	25 - 49 zaměstnanců	3 378 511
Strunal Schönbach s.r.o.	KONREO, v.o.s.	50 - 99 zaměstnanců	3 000 000
HOPR TRADE CZ, s.r.o.	Nejedlíková Gabriela, Hýsková Petra, VPI CZ, v.o.s.	25 - 49 zaměstnanců	1 200 000
PEGISAN s.r.o.	TP Insolvenční, v.o.s.	6 - 9 zaměstnanců	3 100 000

Výše uvedená statistika obsahuje přehled nejvýznamnějších reorganizací, které byly přeměněny v konkurs v letech 2016 - 2019.

Statistiky společnosti Surveillgence, s.r.o pak uvádějí i aktuální informace o úpadku právnických osob z počátku roku 2021

- V lednu 2021 bylo podáno 67 insolvenčních návrhů
- V lednu 2021 bylo prohlášeno 58 konkursů právnických osob
- V lednu byly povolené tři reorganizace, a to LEEL.Services s.r.o., BLAŽEK PRAHA, a.s. a VIVA Grpoup, spol s r.o.
- V lednu 2021 byly nově vyhlášené 3 moratoria (JORM work agency s.r.o., MAXI.TIP, a.s. a HEDVIGA GROUP, a.s.)

4. ZÁVĚR

Reorganizace jako nástroj řešení úpadku dlužníka nebo hrozícího úpadku dlužníka je ve světle výše uvedeného realizovatelná jen v případě, když dlužníci včas a profesionálně reagují na úpadkovou situaci, přijmou aktivní a razantní opatření na úrovni restrukturalizace provozu podniku a otevřeně vstoupí do jednání se všemi skupinami, které jsou v rámci přípravy, schvalování a realizace procesu účastny. Úspěch reorganizace tak tkví nejen v pečlivě připraveném reorganizačním plánu, ale také v určité odvaze sáhnout k inovativním právním řešením transformace.

Lze předpokládat, že celospolečenské události posledního roku a zejména pak přijatá vládní restriktivní opatření budou znamenat a v řadě případů již i znamenají, masivní výpadky v produkci firem, úbytek zákazníků a ztráty trhu. Zhoršující se hospodářská situace se nutně promítne do pozice firem při jednání s obchodními partnery a věřiteli.

Ve stávající situaci je otázkou, zda právníckým osobám v běžící reorganizaci pomůže zákon číslo 191/2020 Sb. o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2. Jeho vliv se má promítnout do postavení společností, které naplňují reorganizační plán. V praxi půjde o to, že v insolvenčních řízeních, ve kterých byl ke 12. březnu 2020 pravomocně schválen reorganizační plán, který nebyl ještě zcela splněn, bude dlužník oprávněn navrhnout insolvenčnímu soudu, samozřejmě za jasně daných podmínek, dočasné přerušení plnění reorganizačního plánu. Po tuto ochrannou dobu nebude možné rozhodnout o přeměně reorganizace v konkurs.

Nelze zatím ale predikovat, v jaké ekonomické kondici budou společnosti po uplynutí této ochranné doby, zda nepůjde jen o odklad prohlášení konkursu.

Přední český specialista na obchodní a insolvenční právo doc. JUDr. Tomáš Richter LL.M., Ph.D. v březnu roku 2020 uvedl: „Ekonomická situace, které Česká republika v důsledku epidemie Covid-19 a restrikcí vyhlášených vládou v reakci na ni čelí, a ještě čelit bude, je zcela výjimečná. Taková situace vyžaduje výjimečná

protiopatření nejen v oblasti rozpočtové a měnové politiky, ale i v oblasti soukromého práva. Účinnost fiskálních a dalších kroků státu ke zmírnění očekávatelné recese by totiž neměla být podlamována institucemi soukromého práva.“

Jednou z takových institucí je podle Tomáše Richtera i insolvenční řízení, tedy procesní nástroj zamýšlený a uzpůsobený pro řešení finančního selhání podnikatelských subjektů na individuální úrovni, nikoli však na úrovni celých sektorů či dokonce velké části ekonomiky.

Richter ve svém vyjádření z března 2020 varuje před možnou masivní vlnou podnikatelských insolvencí, kdy tato vlna by podle něj mohla zcela přesáhnout nejen rozhodovací kapacitu insolvenční justice, ale i kapacitu trhu s aktivy insolventních dlužníků. Tato skutečnost podle něj odůvodňovala přijetí dočasného legislativního zásahu, který nakonec později přišel v podobě výše zmiňovaného zákona číslo 191/2020 Sb. o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2.

4.1. Zhodnocení vytčených cílů a přínos pro praxi

Jako cíl mé diplomové práce jsem si vytkl pokusit se přehledně a uceleně popsat právní úpravu reorganizace od svého samotného počátku až po její skončení. Tomuto poměrně složitému procesnímu postupu jsem se věnoval zejména v teoretické části. Tuto jsem se pak následně snažil zarámovat do několika kategorií praktických informací, a to jak z oblasti platných formulářů, které jsou pro určité úkony v řízení předepsané, tak i několika příkladů z praxe, statistických dat, srovnání unijní legislativy a nastínění forem, jakými jsou v zahraničí reorganizace řešeny.

Mým vnitřním cílem bylo zpracovat problematiku takovým způsobem, aby tato diplomová práce mohla minimálně v tomto reálném čase sloužit jako informační manuál reorganizace i s vyjmenováním klíčových úspěšných a i neúspěšných reorganizací posledních pěti let.

V rámci zhodnocení vytyčených cílů mě ale bohužel ve vztahu k dnešní celospolečenské situaci nezbývá než konstatovat, že v dohledné budoucnosti se tato práce možná bude jevit jen jako historický zdroj, neboť pozitivně právní úprava reorganizace, jako součást insolvenčního zákona, může doznat pod tíhou praxe a v praxi řešených problémů s ozdravením firem určitých ne nepodstatných změn, a to zejména v zákonné úpravě.

Seznam použité literatury a dalších pramenů

- Kozák, J., Brož, J., Dadam, A., Stanislav, A., Strnad, Z., Zrůst, L., Žižlavský, M. Insolvenční zákon. Komentář. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018
- Hásová, J., Moravec, T. a kol. Insolvenční zákon. Komentář. 3. vydání. Praha: C.H.Beck, 2017
- Kozák, J., Budín, P., Dadam, A., Páchl, L. Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář. ASPI, a.s., 2008
- Maršíková, J.: Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele. 1. vydání. Praha, LINDE Praha, 2009
- HURDÍK, Jan et al. Občanské právo hmotné. Obecná část. Absolutní majetková práva. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014
- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
- Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích
- Zákon č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu
- Vyhláška č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců
- Vyhláška č. 121/2019 Sb., o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce
- Vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů
- Vyhláška č. 191/2017 Sb. o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení a o změně vyhlášky č.311/2007 Sb. o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona, ve znění pozdějších předpisů

- Rozhodnutí VS Praha 3 VSPH 699/2010-B-123 ve věci KSPH 38 INS 4558/2009
- NS ČR 29 Cdo 2451/2013
- Důvodová zpráva k zákonu č. 64/2017 Sb. (obecná část k bodu 1.3.1., zvláštní část k bodu 7 až 9.

Cizojazyčné resumé

The aim of my diploma thesis was to try to clearly and comprehensively describe the legal regulation of reorganization from its very beginning to its leap. I dealt with this relatively complex procedural procedure especially in the theoretical part. I then tried to frame this into several categories of practical information, both in the field of valid forms, which are prescribed for certain actions in the proceedings, as well as several examples from practice, statistical data, comparison of EU legislation and outline forms such as abroad reorganization addressed. In particular, the process part of the reorganization is extremely difficult to prepare. If the reorganized unit deals with the condition of admissibility at the outset, it will face further complex preparations for the draft reorganization plan, negotiations with creditors and their groups, and finally the actual implementation of the reorganization plan. At each point in this process, the reorganized unit faces a number of pitfalls that can ruin the whole process and the bankruptcy will then be resolved in accordance with the bankruptcy part of the insolvency law.

A reorganization of a business as such can only be successful if it responds in a timely and professional manner to a bankruptcy situation and the owner or crisis manager takes active and drastic measures to restructure the business and openly negotiates with all groups in preparation, approval and implementation of the participation process. The success of the reorganization thus lies not only in a carefully prepared reorganization plan, but also in a certain courage to reach for innovative legal solutions for transformation. This form of business and legal courage will be important in the coming period, when the pandemic situation of the global economy has reduced its capacity, there has been a decline in demand, a reduction in production and personnel capacity and, as a result, the loss of markets.

The reorganization is perceived as a remedial way of resolving a bankruptcy or imminent bankruptcy, in which the identified receivables of creditors are satisfied gradually from the revenues of the debtor's continuing business. However, there are many forms of satisfaction of creditors' claims and their specific selection or combination depends on the specific type of reorganized company and its specifics.

Přílohy

Přílohy diplomové práce obsahují:

- Hlasovací lístek
- Přihláška pohledávky
- Popření pohledávky přihlášeným věřitelem
- Návrh na vstup do ins. řízení místo věřitele
- Návrh na mimořádné moratorium
- Zpráva o plnění reorganizačního plánu
- Soupis majetkové podstaty
- Seznam přihlášených pohledávek

Hlasovací lístek

Hlasovací lístek bude podáván podle:

 § 50 (obecný) § 346 (o reorganizačním plánu) § 401 (způsob oddlužení)

I. Označení soudu a spisová značka

Soudu: Spis. značka: INS / Schůze věřitelů svolána na den:

II. Identifikace dlužníka

 Společné oddlužení manželůOznačení dlužníka: Datum narození: IČO:

III. Identifikace věřitele

 Fyzická osoba Právnícká osoba

IV. Pohledávky věřitele

Celková výše pohledávek: Kč Zajištěné: Kč Nezajištěné: 0 KčPohledávky zjištěny: Ano Ne Ve výši: Kč Přihlášky věřitele:

PŘIHLÁŠKA POHLEDÁVKY

Soud Spis. značka INS

Dlužník

01 Fyzická osoba 02 Právnícká osoba

Věřitel

03 Fyzická osoba 04 Právnícká osoba

05 Korespondenční adresa^{IV}

Elektronická adresa:

Akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb:

^I vyplní se pouze u zahraničních osob
^{II} datum narození se vyplní, pokud nebylo přiděleno rodné číslo
^{III} vyplňuje pouze tehdy jedná-li se o fyzickou osobu podnikatele
^{IV} vyplňte pokud se liší od sídla či trvalého bydliště

Přihláška pohledávky**Pohledávka č. 1**

Typ pohledávky:

54 Celková výše přihlášených pohledávek (Kč):	0,00
55 Celková výše nezajištěných pohledávek (Kč):	0,00
56 Celková výše zajištěných pohledávek (Kč):	0,00
57 Počet pohledávek:	
58 Počet vložených stran:	

Věřitel prohlašuje, že údaje v přihlášce jsou pravdivé.**59 Seznam příloh:**

Povinné přílohy:

1. Je-li věřitel právnická osoba - výpis ze zahraničního obchodního rejstříku nebo obdobného registru, pokud nelze tuto skutečnost ověřit podle zákona o základních registrech v příslušném registru.
2. Kopie smluv, soudních nebo jiných rozhodnutí a dalších listin dokládajících údaje uvedené v přihlášce pohledávky.
3. Je-li věřitel zastoupen na základě plné moci a plná moc není založena ve spise – plná moc.
4. Nabyt-li věřitel pohledávku postoupením nebo obdobným způsobem po zahájení insolvenčního řízení anebo v posledních 6 měsících před zahájením insolvenčního řízení – čestné prohlášení o tom, kdo je jeho skutečným majitelem podle jiného právního předpisu, včetně uvedení důvodu, pro který se podle jiného právního předpisu považuje za skutečného majitele.

Vložit elektronickou přílohu

Zde uveďte veškeré přílohy, které jsou k přihlášce přikládány v listinné podobě:

1

Podpisem stvrzuje:

60 V

Dne

 Věřitel Zástupce

Způsob doručení přihlášky pohledávky na soud:

 Listinná podoba Datová schránka/e-mail ePodatelna MSp

Popření pohledávky přihlášeným věřitelem

I. Označení soudu a spisová značka

Soud Spis. značka INS /

II. Věřitel, který popírá pohledávku

 Fyzická osoba Právnícká osoba

III. Věřitel, jehož pohledávka je popírána

 Fyzická osoba Právnícká osoba

IV. Popírané pohledávky

Pohledávka č. 1.

Označení, důvod vzniku pohledávky:

Popíření pravosti:

 Ano Ne

Popíření výše:

 Ano Ne

Popíření pořadí:

 Ano Ne

Podrobnosti popíření:

V. Petit

VI. Seznam příloh

Povinné přílohy:

- Kopie smluv, soudních rozhodnutí a dalších listin dokládajících důvody popíření pohledávky.
- Plná moc udělená přihlášeným věřitelem zmocněnci, pokud je přihlášený věřitel zastoupen na základě plné moci.

Přílohy:

Č: Název přílohy: Jméno souboru: Velikost:

Zde uveďte další přílohy:

Č: Název přílohy:

VII. Podpis

Podpisem stvrzuje:

V Dne

Podpis:

Titul před: Jméno: Příjmení: Titul za:

NÁVRH NA VSTUP DO INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ MÍSTO VĚŘITELE

Insolvenční soud

⁰¹Návrh na vstup do insolvenčního řízení je podáván na základě ustanovení insolvenčního zákona:

Původní věřitel ⁰²Fyzická osoba ⁰³Právnícká osoba

Nový věřitel ⁰⁴Fyzická osoba ⁰⁵Právnícká osoba

¹⁰ Komentář:

B. Přílohy

Jedná-li se o návrh věřitele na vstup nabyvatele pohledávky do insolvenčního řízení místo věřitele, přílohami jsou:

1. souhlas nabyvatele pohledávky se vstupem do insolvenčního řízení místo původního věřitele,
2. veřejná listina nebo listina, na které je úředně ověřena pravost podpisů osob, které ji podepsaly, dokládající existenci smlouvy nebo jiné právní skutečnosti, se kterými právní předpisy spojují převod nebo přechod přihlášené pohledávky z původního věřitele na nabyvatele pohledávky,
3. plná moc, pokud je původní věřitel zastoupen na základě plné moci a plná moc není součástí spisu.

Přidat přílohu

Zobrazit přílohu

Odebrat přílohu

C. Podpis

V

Dne:

Věřitel

Zástupce

Způsob doručení návrhu na vstup do insolvenčního řízení místo věřitele

Datová schránka/e-mail

Listinná podoba

Návrh na mimořádné moratorium

I. Označení soudu a spisová značka

Soudu Spis. značka INS /

II. Identifikace dlužníka

 Fyzická osoba Právníká osoba

III. Klasifikace ekonomické činnosti dlužníka

Uveďte CZ-NACE Hlavní ekonomické činnosti dlužníka:

IV. Místní příslušnost insolvenčního soudu

Okolnosti, na nichž se zakládá místní příslušnost insolvenčního soudu ve smyslu § 7b insolvenčního zákona:

1. V obvodu insolvenčního soudu se nachází obecný soud dlužníka (pro dlužníka zapsaného v obchodním rejstříku je rozhodný obecný soud ke dni, který předchází o 6 měsíců okamžik zahájení insolvenčního řízení): Ano Ne2. Insolvenční soud vede řízení s osobou, která tvoří s dlužníkem koncern: Ano Ne3. Podnik nebo organizační složka podniku dlužníka - zahraniční osoby je umístěn v obvodu insolvenčního soudu: Ano NeDlužník prohlašuje, že se jeho středisko hlavních zájmů nachází v České republice: Ano Ne

V. Skutečnosti odůvodňující vyhlášení mimořádného moratoria

Stručně popište skutečnosti, které odůvodňují vyhlášení mimořádného moratoria:

VI. Další údaje o hospodářské situaci dlužníka

Počet zaměstnanců v pracovním poměru k datu podání tohoto návrhu: Výše obrátu za poslední účetní období: Kč

VII. Čestná prohlášení dlužníka

Dlužník čestně prohlašuje, že:

1. Mimořádné moratorium je navrhováno v důsledku mimořádných opatření při epidemii ve smyslu § 1 zákona o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a exekučního řádu: Ano Ne2. K 5. říjnu 2020 nebyl v úpadku: Ano Ne3. V průběhu 2 měsíců před 12. březnem 2020 ani poté nevyplatil členům, společníkům nebo akcionářům nebo osobám jimi ovládaným nebo je ovládajícím nebo členům orgánů mimořádné podíly na zisku, ani mezi ně nerozdělil vlastní zdroje a ani jim neposkytl jiné mimořádné plnění včetně předčasného splácení úvěrů či zápisů, nebo že bylo veškeré takto poskytnuté plnění vráceno: Ano Ne

Dlužník čestně prohlašuje, že všechny údaje obsažené v návrhu na mimořádné moratorium jsou pravdivé.

VIII. Návrh dlužníka na vyhlášení mimořádného moratoria a dobu jeho trvání

Na základě výše uvedených skutečností dlužník navrhuje, aby insolvenční soud v souladu s ustanovením § 127a insolvenčního zákona vydal

uznesení o tom, že se vyhláší mimořádné moratorium, které potrvá po dobu: 3 měsíců

D. Seznam příloh

Přílohy:

Č:	Název přílohy:	Jméno souboru:	Velikost:	+
----	----------------	----------------	-----------	---

Zde uveďte další přílohy:

Č:	Název přílohy:	+
----	----------------	---

Podpis

Podpisem stvrzuje:

V

Dne

Podpis:

Titul před:

Jméno:

Příjmení:

Titul za:

Zpráva o plnění reorganizačního plánu

I. Označení soudu a spisová značka

Soudu:

Spis. značka: INS /

II. Identifikace dlužníka

Fyzická osoba Právníká osoba

III. Předkladatel zprávy

Předkladatel zprávy:

IV. Předložení zprávy ke dni

Zpráva předkládána ke dni:

A. Věřitelé dlužníka a míra jejich uspokojení

A1. Celková výše pohledávek

	Celkem (Kč)	z toho nezajištěných (Kč)	z toho zajištěných (Kč)
Celková výše pohledávek uplatněných přihláškou pohledávky	0	0	0
Celková výše pohledávek přezkoumaných na přezkumném jednání	0	0	0
Celková výše popířených pohledávek	0	0	0
Celková výše zjištěných pohledávek	0	0	0

A2. Míra uspokojení věřitelů

Označení skupiny věřitelů	Celková míra uspokojení stanovená reorganizačním plánem	Míra uspokojení věřitelů od účinnosti reorganizačního plánu	Zajištěný věřitel
<input type="text"/>	%	%	☐ + -
<input type="text"/>	%	%	☐ + -

Komentář:

B. Zaměstnanci dlužníka

B1. Celkový počet zaměstnanců

	K okamžiku zahájení insolvenčního řízení	K okamžiku účinnosti reorganizačního plánu	Ke dni, ke kterému je zpráva předkládána
Počet zaměstnanců v pracovním poměru celkem	0	0	0
Počet zaměstnanců na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr celkem	0	0	0

Počet zaměstnanců celkem	0	0	0
--------------------------	---	---	---

B2. Vliv reorganizačního plánu na zaměstnanost

Vliv reorganizačního plánu na zaměstnanost v dlužnickové podniku Ano Ne

C. Ostatní

C1. Další skutečnosti o plnění reorganizačního plánu

V. Seznam příloh

V přílohách zprávy o plnění reorganizačního plánu uvádíte důležité údaje popisující průběh a způsob plnění schváleného reorganizačního plánu, zejména:

- bližší údaje o hospodářské situaci dlužníka a pokračování provozu dlužnickové podniku;
- bližší údaje o provádění základních opatření k plnění reorganizačního plánu sledujících ozdravení provozu dlužnickové podniku;
- bližší údaje o způsobu a průběhu financování podniku předpokládaného reorganizačním plánem;
- pohled o výdajích z majetkové podstaty dlužníka, a to od okamžiku účinnosti reorganizačního plánu i za období, za které je zpráva o plnění reorganizačního plánu podávána;
- pohled o vývoji pohledávek dlužníka, a to od okamžiku účinnosti reorganizačního plánu ke dni, ke kterému je zpráva o plnění reorganizačního plánu podávána;
- pohled výše a míry uspokojení jednotlivých věřitelů i skupin věřitelů, a to od okamžiku účinnosti reorganizačního plánu ke dni, ke kterému je zpráva o plnění reorganizačního plánu podávána;
- pohled incidentních sporů zahrnující seznam účastníků řízení o incidentních sporech s výjimkou osoby s dispozicními oprávněními a údaj o tom, zda byl incidentní spor pravomocně skončen a s jakým výsledkem.

Elektronické

Ě: Název přílohy: Jméno souboru: Velikost: +

Další přílohy

Ě: Název přílohy: +

VI. Podpis

Podpisem stvrzuje:

V

Dne

Podpis:

Titul před: Jméno: Příjmení: Titul za:

SOUPIS MAJETKOVÉ PODSTATY

Insolvenční soud

Spisová značka:

 NS

Dlužník

Fyzická osoba Právníká osoba

Insolvenční správce

Fyzická osoba Právníká osoba

Datum vyhotovení soupisu

Pořadí vyhotovení soupisu majetkové podstaty v řízení

A. Zjednodušený přehled majetkové podstaty

Identifikace majetku	Ocenění majetku	Zpeněžení ke dni vyhotovení soupisu	Zajištěno	Nezajištěno
Nemovitý majetek				
Movitý majetek				
Finanční prostředky				
Pohledávky				
Ostatní majetek				
Celkem	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč

Komentář:

B. Detailní soupis majetkové podstaty

I. Nemovitý majetek

Identifikační majetek								
Por.č.	Ocenění majetku	Pořizovací cena	Osoba, která provedla ocenění majetku	Osoba, která uplatňuje právo k majetku	Důvod uplatnění práva	Důvod zapsání / Důvod vyloučení / vymezení	Den zapsání / Den vyloučení / vymezení	Poznámka
☐ splněno								

Celková ocenění Celková pořizovací cena

II. Movitý majetek

Identifikační majetek								
Por.č.	Ocenění majetku	Pořizovací cena	Osoba, která provedla ocenění majetku	Osoba, která uplatňuje právo k majetku	Důvod uplatnění práva	Důvod zapsání / Důvod vyloučení / vymezení	Den zapsání / Den vyloučení / vymezení	Poznámka
☐ splněno								

Celková ocenění Celková pořizovací cena

III. Finanční prostředky

Umístění peněžních prostředků						
Por.č.	Číslo účtu	Hodnota	Osoba s právem k majetku / Osoba poprvé v držení	Důvod zapsání / Důvod vyloučení / vymezení	Den zapsání / Den vyloučení / vymezení	Poznámka
☐ splněno						

Celková hodnota

IV. Pohledávky

Por.č.	Službu, na které se pohledávka zakládá	Hodnota	Osoba s právem k majetku / Osoba poprvé v držení	Důvod zapsání / Důvod vyloučení / vymezení	Den zapsání / Den vyloučení / vymezení	Poznámka
☐ splněno						

Celková hodnota

Por.č.	Službu, na které se pohledávka zakládá	Hodnota	Osoba s právem k majetku / Osoba poprvé v držení	Důvod zapsání / Důvod vyloučení / vymezení	Den zapsání / Den vyloučení / vymezení	Poznámka
Identifikační majetek						
☐ splněno						

Celková hodnota

V. Ostatní majetek

Identifikační majetek								
Por.č.	Ocenění majetku	Pořizovací cena	Osoba, která provedla ocenění majetku	Osoba, která uplatňuje právo k majetku	Důvod uplatnění práva	Důvod zapsání / Důvod vyloučení / vymezení	Den zapsání / Den vyloučení / vymezení	Poznámka
☐ splněno								

Celková ocenění Celková pořizovací cena

C. Vysvětlení změn oproti předchozímu vyhotovení soupisu

D. Přílohy

Přidat přílohu

Zobrazit přílohu

Odebrat přílohu

E. Podpis

Insolvenční správce (podává)

V

Dne:

Příjmení:

Jméno:

Titul před jm.: Titul za jm.:

Digitální podpis

Podpis

Seznam přihlášených pohledávek

I. Označení soudu a správní značky

Soud: Spis. značka: IHS /

II. Identifikační údaje

Společné oddělení soudů

Označení dlužníka: Datum narození: IČO:

III. Přesurné jednání

Datum přesurného jednání: Zvláštní přesurné jednání: Ano No

IV. Nezajitěné pohledávky

Byly přihlášeny nezajitěné pohledávky? Ano No

V. Zajitěné pohledávky

Byly přihlášeny zajitěné pohledávky? Ano No

VI. Pohledávky nezastavené na přesurné jednání

Existují pohledávky nezastavené na přesurné jednání? Ano No

VII. Seznam příloh

Seznam automatických příloh:

č.	Příh.	Vst.	Pol.	Druh přílohy:	Strana
Přílohy:					
č.	Název přílohy:	Jméno souboru	Velikost		<input type="text"/>

Zde uveďte další přílohy.

Verze 1.0.0 1 / 2

č. Název přílohy:

Originál seznamu přihlášených pohledávek podepsaný dlužníkem je uložena v inovenčním spisovně. Ano No

Podpis

Podpisem otevíráje dlužník:

V Dne

Titul před: Jméno: Příjmení: Titul za:

Podpis:

Podpisem otevíráje (neověřená správcem):

V Dne

Titul před: Jméno: Příjmení: Titul za:

Podpis:

Verze 1.0.0 2 / 2